

ŽELEZAR

Jesenice, 1. februarja 1990

številka 4 • XXXIX

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom za slug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Brađaška, lektorica — novinarka Lilijana Kos, sekretar uredništva Đinka Trako. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, sekretar uredništva 26-21. Stavak in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Proizvodnja in prodaja v številkah

Obrati	Skup. proizv. mesečna kumul.	Proizvodnja za prodajo mesečna kumul.
Jeklarna 1	6.683,0	
Jeklarna 2	16.451,0	
Livarna	10,0	25,9
VBS	14.598,9	2.784,9
HVB	7.834,7	9.067,7
HVJ	1.438,3	1.474,0
PVT	1.724,9	1.694,2
VDP	4.146,9	3.585,1
Žičarna	1.988,2	1.263,7
Jeklovlek	1.468,6	1.632,9
Elektrode	910,3	900,9
Želbljarna	567,3	434,7
Žič. valj.	5.042,1	567,7
Železarna	62.842,2	24.431,7

Vsem skupaj nam je dobro znano, da smo zaradi težav kot posledice nepravilno plačanih računov naših kupcev, pomanjkanja naročil in prevelikih medfaznih zalog že pred koncem lanskega leta praktično ustavili proizvodnjo in prodajo.

Zaradi istih vzrokov smo tudi letos kasneje pričeli s proizvodnjo, tako da januarski rezultat z oceno okoli 70.000 ton skupne proizvodnje in okoli 27.000 ton prodaje ne more izkazovati naših realnih zmognosti in je slabo.

Upamo, da bodo pogoji za izvršitev proizvodnje od marca dalje boljši, da bomo lahko proizvajali, kot znamo in zmoremo, sicer se nam bo slabo pisalo, če ne kar kritično.

V tem položaju ne smemo pozabiti na samo kvaliteto proizvodov, ki tudi za domači trg ne smejo biti slabši kot za izvoz, kakor tudi ne na ROKE dobav kupcem, ki nikakor ne smejo kasniti. Samo tako bomo opravičili IMAGE, ki ga kolikor toliko še imamo.

Podpredsednik poslovnega odbora
Božidar Bartelj

Takoj se aktivno vključimo v volilne postopke

Aprila bomo izvedli prve resnične demokratične volitve delegatov tako za občinsko kot za republiško skupščino. Ta demokratičnost se kaže že v samem postopku.

V prvi fazi volitev - **PREDLAGANJE KANDIDATOV** - ki naj bi jo v železarni izvedli okvirno do 7. februarja, gre v bistvu za izpolnjevanje volilnih obrazcev št. 3 (PREDLOG KANDIDATURE ZA VOLITVE DELEGATOV V DRUŽBENOPOLITIČNIH SKUPNOSTIH) in št. 4 (IZJAVA, s katero kandidat, ki smo ga predlagali, izrazi, da kandidaturu sprejema).

Bistvena novost je v tem, da ni nekega vnaprej pripravljenega seznama kandidatov, ki bi ga morale SDS ali posamezniki potrjevati. Vsak član SDS lahko predlaga svoje sodelavce, samega sebe, soglašajo s kandidati, ki jih predlagajo drugi (organi, organizacije...) za katerikoli zbor bodisi na ravni občine ali republike.

OPOZARJAMO, da je ta obrazec veljaven, oziroma, da ga bo občinska volilna komisija upoštevala le pod pogojem, da je za vsakega kandidata priložena tudi njegova izjava, da s kandidaturjo soglašajo (obrazec št. 4).

OPOZARJAMO tudi, da število glasov v tej fazi ni popolnoma nič pomembno. Občinska volilna komisija bo morala upoštevati vsak pravilno izpolnjen obrazec s priloženim soglasjem predlaganega kandidata. Število glasov bo postalo pomembno šele v naslednji fazi, ko bomo (predvidoma med 20. februarjem in 3. marcem) na zborih volilcev (praviloma) s tajnim glasovanjem zbirali kandidate za aprilске volitve. Na volitve za občinske zore se bodo uvr-

stili le tisti kandidati, ki bodo na zborih volilcev dobili najmanj 30 glasov, na volitve za republiške zore pa kandidati, ki bodo dobili najmanj 100 glasov podpore. (Podpora posameznemu kandidatu se lahko da tudi s podpisovanjem posebnega obrazca (obrazec št. 1, če se volilec tako odloči).

Nadalje OPOZARJAMO, da je za nas delavce podjetja Železarna Jesenice v tej fazi pomembno predvsem predlaganje kandidatov za ZBOR ZDRUŽENEGA DELA občinske in republiške skupščine. V občinski zbor združenega dela bomo aprila izvolili OSEM delegatov - toliko imamo namreč v njem delegatskih mest - in najmanj toliko, lahko pa tudi več, jih lahko vsakdo izmed nas (posameznik, skupina, organ, organizacija...) predlaga.

SODELUJMO NA NAŠIH VOLITVAH!

PREDLAGAJMO NAJBOLJŠE,

KI JIM ZAUPAMO!

SOUSTVARJAJMO POLITIKO

NAŠE PRIHODNOSTI!

Božidar Lakota, CSI

Negotova usoda Livarne

Usoda obrata Livarna, ki je lani praznoval visok jubilej, stoletnico, je še vedno negotova. Težave, s katerimi so se srečevali v tem obratu, so nam bolj ali manj znane. Že pred dvema letoma so izdelali načrt za rekonstrukcijo Livarne in ko so delavci tega obrata upali, da bodo dobili posamezne prepotrebne naprave, se je zalomilo na drugem koncu. Vsesplošna gospodarska kriza ni zaobšla tudi tega obrata: manj novih investicij pomeni tudi manj naročil za livarje in to ne le na Jesenicah, temveč tudi v vsej Sloveniji in Jugoslaviji.

Zaradi težav, s katerimi so se srečevali livarji v začetku lanskega leta pri trženju s svojimi izdelki in zaradi zahtev po optimalni organizaciji proizvodnih programov je podpredsednik poslovnega odbora za razvoj imenoval strokovno skupino za izdelavo ocene o perspektivi livarstva v Železarni Jesenice. Tako je skupina ocenila sedanje in prihodnje možnosti za prodajo livarskih izdelkov ter potrebe Železarne po izdelkih Livarne, opremljenost in možnosti za proizvodnjo kvalitetnih izdelkov. Izdelala je tudi ekonomsko analizo glede na proizvodnjo v prvem polletju 1989. leta in na osnovi teh ocen pripravila predlog optimalne organiziranosti Livarne.

Pri oceni lastnih potreb po izdelkih Livarne je strokovna skupina ugotovila za okoli dvesto do tristo ton lastnih potreb Železarne po izdelkih jeklolivarne. To so v glavnem ulitki za rezervne dele, ki jih v Tehničnih dejavnostih tudi dokončno obdelajo. V kriznih situacijah, pri nenadnih lomih, je najcenejša in najhitrejša pot do rezervnih delov prek lastne jeklolivarne. Glede na vse to je prisotno razmišljanje o skupnem nastopu na trgu (jeklolivarna in tehnične dejavnosti) s ponudbo obdelanih ulitkov.

Pri asortimentu proizvodnje so skušali oceniti proizvodnjo jeklolivarne glede na tezo posameznih ulitkov. Pri domači porabi pri velikih

ulitkih izstopajo lonci za žlindro, ki pa jih imamo dovolj na zalogi (za okoli dve leti). Pri visokolegirani litini izstopajo ulitki za vroče navijalce v valjarni štelci. Pri prodaji zunanjim kupcem so se teže ulitkov gibale od petdeset kilogramov do največ štirinajst ton. To pomeni, da je jeklolivarna prevzela vsa naročila, ki jih je dobila, ne glede na to, da naj bi bila namenjena izdelavi težkih ulitkov.

V poglavju o čiščenju in transportu ulitkov je strokovna komisija ugotovila, da je ekološki del zelo slabo rešen. Tudi zdravstveno varstvo delavcev je glede na razpoložljivo opremo slabo rešeno, vseh pogojev dela fizično težki in zdravju škodljivi.

Pri toplotni obdelavi ulitkov ostaja še vedno neresljiv problem dimenzij peči, ki so premajhne in ne moremo toplotno obdelati večjih ulitkov doma, temveč pri drugih firmah ali pa to prepustimo kar samemu naročniku. Razen manjših, ulitki niso mehansko obdelani.

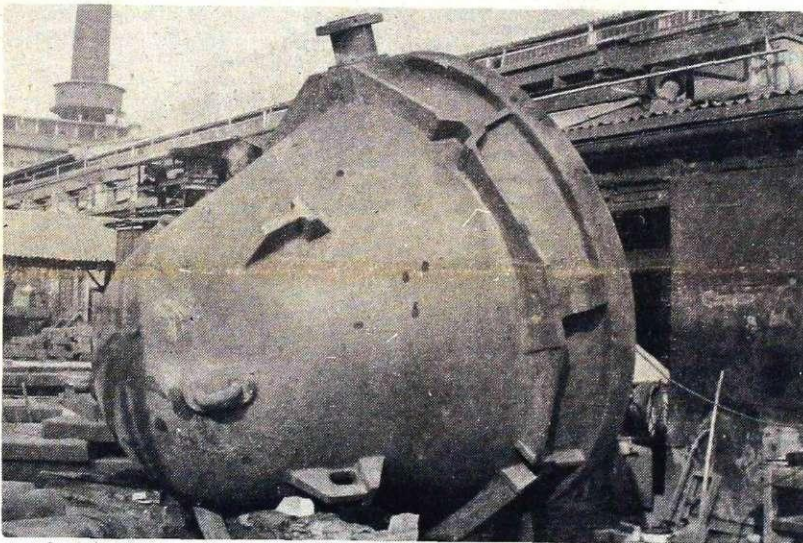
V Livarni je zaposlenih 59 delavcev in večina jih ima srednjo ali poklicno dolo, kar petnajst delavcev jeklolivarne pa je bilo v času izdelave analize pred upokojitvijo.

V zaključkih analize strokovna komisija ugotavlja, da je sedanja situacija posledica večjih dejavnikov. Glede na to, da v preteklosti naročila niso predstavljala problema, je ta obrat dobesedno »zaspal«. Večina proizvodnje je bila namenjena domačim potrebam, večja naročila pa so izdelali brez posebnega napora, saj so bile kapacitete dovolj velike in časovni termini precej ohlapni.

Gospodarski in politični položaj je vplival na zmanjšanje investicijske izgradnje velikih energetskih, metalurških, strojnih in plovniških objektov. Politične razprtje zapirajo trge v republiške meje. Potencialni kupci iz drugih republik odpovedujejo naročila.

Strokovna komisija ugotavlja, da so kapacitete jugoslovanskih jekloliv-

(Nadaljevanje na 4. strani)

V Livarni so izdelali nov tip ponovce (foto M. Kolenik)

Možnost ugodnega nakupa strojev in naprav bivše aglomeracije

Zadnji plavž na Jesenicah je ugasnil pred približno tremi leti, zato tudi aglomeracija ne obratuje več. V njej so namreč sedemnajst let pripravljali vložek za plavž (rudo, koks in aglomerat). Potencialni kupci imajo sedaj izredno priložnost, da poceni nabavijo še dobre stroje in naprave.

Delavski svet TOZD Talilnice je že 17. maja 1988 sprejel predlog za izločitev osnovnih sredstev aglomeracije za prodajo ali likvidacijo. Kmalu se je javila Železarna Sisak in odkupila dele plavža, turbovetril s plavža, del aglomeracije ter dva mlina iz aglomeracije. Nato pa je vse skupaj zamrl. »Živahno« je postalo lani spomladi, ko je aglomeracijo dobil »v svoje roke« Sektor inženiring. Franci Seljak, vodja projekta Prodaja

aglomeracije, je povedal, da so najprej obvestili obrate Železarne, da so v prodaji osnovna in obratna sredstva aglomeracije. Velikega odziva ni bilo. Predvsem Jeklarna 1 je uporabila nekaj elektromotorjev in ostalega za svoje potrebe. Ko je Železarna »izkoristila svoj interes«, je aglomeracijo ponudila zunanjim kupcem.

Sklep o prodaji je bil objavljen v Železarnju, Delu, Uradnem listu SR Slovenije in SFRJ, neposredno pa je bilo s tem seznanjenih še preko štirideset potencialnih kupcev (železarne, kamnolomi, rudniki, različna druga podjetja). Tudi takrat ni bilo velikega odziva. Zainteresirani so bili predvsem manjši odjemniki - graditelji malih hidro elektrarn (za nakup elektromotorjev in reduktorjev) predvsem na Gorenjskem, nekaj pa tudi v železarni. Različni obrtniki in obrtne zadruge so kupile transportne trakove in elektromotorje. Večji kupci pa so bili: REK Trbovlje, Solkanska industrija apna in Turbo institut Ljubljana.

Demontaža in rušenje aglomeracije sta se nadaljevali bolj intenzivno v začetku letošnjega leta. Vsa dela izvaja Alpetour - Creina Kranj, ki je že pri rušenju plavžev pokazala kvalitetno delo, pa še cenejša je od ostalih (prej je vsak kupec sam poskrbel za demontažo kupljenega blaga). Nadzor izvaja Sektor inženiring. Demontirali bodo vse naprave (stroj-

ne, elektro), od objektov pa transportne trakove in presipne postaje. Gradbeni objekti bodo ostali, razen hale stara pržna peč, ki je že na pol porušena. Za nekatere gradbene objekte aglomeracije se zanima Injes, za ostale pa bo treba namen še določiti. Uporabne stroje in naprave bodo uskladiščili, da bodo počakale na kupece, neuporabne pa razrezali in oddali v skladišče starega železa, da bo uporabljeno za novo jeklo.

Franc Andoljšek, vodja oddelka prodaje, je povedal, da prodaja aglomeracije poteka skladno s postopki, določenimi v Pravilniku o prodaji osnovnih in obratnih sredstev. Cene določajo na osnovi dnevne cene novega izdelka (v višini približno 20 do 30 odstotkov). S to ceno so predvsem pokriti stroški rušenja in demontaže aglomeracije. Poskušajo pa tudi upoštevati tržišče.

Prodaja delov aglomeracije poteka postopoma in počasi. Podjetji, ki bi jim aglomeracija »prav prišla«, je malo. Dodatne težave so se zato, ker veliko podjetij životari, tako da je investicijska dejavnost močno okrnjena ali pa je sploh ni. V aglomeraciji je možno kupiti rudni dvor, sinterni stroj, drobilce, silose, transportne trakove, transporterje (teh je bilo že doslej precej prodanih), sredstva za manipulacijo z materialom ipd. Manjše blago (elektromotorji, pločevina) se prodaja na kilograme.

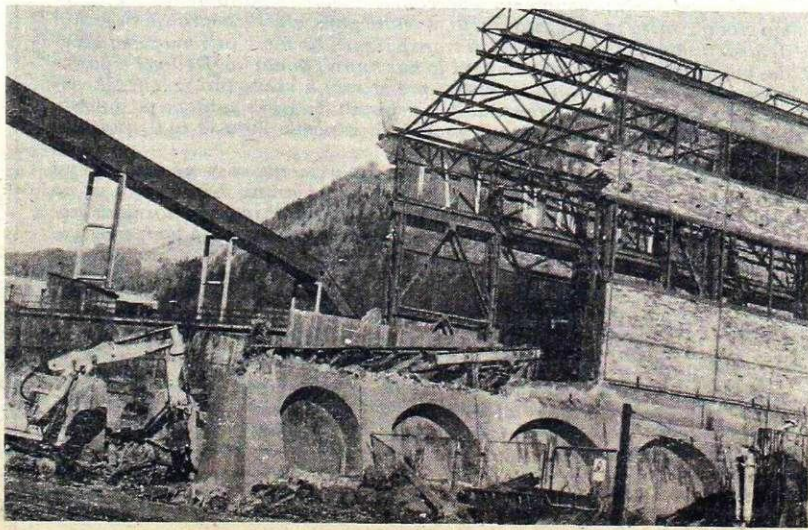
In kam se je treba obrniti, če hočete kaj kupiti? Najprej se oglasite v objektu aglomeracije pri Viliju Ferku, vse ostalo pa uredite na oddelku prodaje.

Nada Dejak

Delovni soboti v februarju

V skladu s proizvodnjo, poslovnimi potrebami in že uveljavljenimi kriteriji določanja delovnih sobot, bomo v mesecu FEBRUARJU imeli dve delovni soboti in sicer 10. in 17. februarja.

V obeh, kjer ni naročil, bo vodstvo določilo poseben potek obratovanja.

Nekaj manjka? (foto: M. Kolenik)

Kaj je novega v sindikatu

OBČNI ZBORI SO ZA NAMI

V petek, 26. januarja, smo v Železarni zaključili občne zborove osnovnih organizacij sindikata, ki smo jih sklicali za konec lanskega leta. Ti letni sestanki sindikalnega članstva nam vedno vzamejo nekaj več časa kot nam ga po programu odmerijo republiški organi, kjer se jim izpeljava občnih zborov zdi sila preprosta zadeva. Pa ni! Večina sindikalnih aktivistov, ki poleg svojega rednega dela opravljajo tudi sindikalne naloge, želi pripraviti občni zbor tako, da se na njem prikažejo vsaj glavne aktivnosti, smeri in rezultati tega delovanja v preteklem obdobju.

Že priprave na občne zborove, še posebej pa občni zbori sami, so bili prav gotovo dobra priložnost za sumiranje razprav, oblikovanje zaključkov in sprejemanje usmeritev, kako naprej. Sprotno obveščanje in pravočasno posredovana gradiva za spodbudo, razmišljanje in oceno že ponujenih rešitev so v večini osnovnih organizacij dobro pretresli, tako v formalnih kot neformalnih razpravah. Le ponekod so v imenu osnovne organizacije to opravili bodisi razširjeni izvršni odbori ali pa kar občni zbori sami.

Že v prejšnjem povzetku smo poskušali opozoriti na nekaj temeljnih vprašanj, ki so se oblikovala že v razpravah in potrjevala v zaključkih občnih zborov, danes pa bomo poskušali povzeti še nekaj predlogov in spodbud, pa tudi kritik, ki smo jih slišali na sestankih, ki se sedaj iztekajo.

Najprej nekaj o občnih zbora na sploh.

Ti letni sestanki so za marsikatero sindikalnega aktivista dodatno breme, ki se mu ni mogoče izogniti. T-ka so naša določila in občni zbor ali letna konferenca se je morala sklicati tako ali drugače. Seveda pa je tak sestanek potrebno tudi ustrezno pripraviti, voditi razprave, napisati poročila, predvideti organizacijo in potek občnega zbora in nenavsezadnje je potrebno dobiti tudi ustrezen prostor, termin in se dogovoriti še kup drugih podrobnosti, da se potem občni zbor lahko skliče. Sklicevanje občnega zbora pa je še posebej problem. V našem statutu je sicer dopuščena možnost sklicevanja občnih zborov z delegati, vendar pa moramo ugotoviti, da je tako sklicevanje slab nadomestek za letni sestanek s članstvom, za medsebojno izmenjavo mnenj in predlogov, skratka za neposredno srečanje članov te organizacije. Možnost, da se sestane večina članov, je dana le majhnim osnovnim organizacijam. Večje sindikalne organizacije na Jesenicah take možnosti skorajda nimajo, saj nimamo ustreznega prostora, kamor bi lahko povabili večje število članov. Tudi formalnosti na teh sestankih so nam kar nekako tuje, zato bi se morali domisliti drugačne oblike sestajanja. Morala bi biti bolj enostavna, predvsem pa bolj neposredna. Morda bodo sestanki, oziroma kratki posveti, ki jih bodo v delovnem okolju

sklicevali zaupniki, že začetek pristnejšega povezovanja članstva in njihovih predstavnikov. Ti naj bi brez nepotrebnih formalizmov našli možnost za učinkovito in neposredno sodelovanje. Tudi piknik ali izlet je lahko priložnost za izmenjavo informacij, pa tudi za stik z vodstvom, ki bi ob takih priložnostih lahko prisluhnilo delavcem, ki v svojem delovnem okolju prav gotovo najboljše poznajo probleme, največkrat pa tudi rešitve za njihovo odpravo.

Tudi na letošnjih občnih zbora bi bilo očitno, da se v nekaterih obratih vodstva zavedajo priložnosti, ki jo nudijo občni zbori, v nekaterih obratih pa se jih vodilni delavci nekako izogibajo. Vsaj vtis je tak. Nekateri teh sestanki še vedno niso sprejeli kot priložnost za odkrit pogovor in medsebojno spoznavanje, ki lahko prispeva k boljšim odnosom in boljšim rezultatom. Kljub nekaterim pomanjkljivostim in izjemam je potrebno poudariti, da je velika večina občnih zborov izpeljana korektno in strokovno. V izvršne odbore so bili izvoljeni sodelavci, ki so se že kalili kot sindikalni aktivisti in jim delavci zapuajo. To pa tudi nekaj pomeni, kajti sindikalna organizacija se bo v bodoče naslanjala predvsem na lastne kadre, ki se bodo skozi delo in izobraževanje usposabljali tudi za najzahtevnejše funkcije v sindikatu.

V nadaljevanju bomo objavili krajše povzetke občnih zborov oziroma letnih sej, ki se bodo te dni zaključile z obnim zborom nove sindikalne organizacije KOVIN.

SINDIKAT OBRATA TEKOČE PLANSKO VZDRŽEVANJE

Prizadevni predsednik osnovne organizacije sindikata Tekoče plansko vzdrževanje je svoje člane po delegatskem principu povabil na občni zbor v restavracijo Kazina 18. decembra 1989. Od 48 povabljenih delegatov je na obnem zboru sodelovalo 43 delegatov, kar predstavlja skoraj 90 % udeležbo.

Že na začetku velja poudariti, da je bil občni zbor dobro pripravljen, saj so obsežnemu in preglednemu poročilu predsednika Alojza Lebarja sledila tudi dobro pripravljena poročila predsednikov komisij.

Predsednik izvršnega odbora se je v svojem poročilu dotaknil skoraj vseh pomembnejših vprašanj, s katerimi se srečuje sindikat pri svojem delu. Omenil je tudi kritike, ki včasih neupravičeno letijo na sindikat, češ da nič ne naredi. Pri tem pa morda namenoma spregledajo naš skrajno zaskrbljujoč političen in gospodarski položaj, ki ga ni mogoče spremeniti čez noč. Take ocene so za sindikalne poverjenike lahko celo žaljive, saj mnoge odvrčajo od sindikalnega dela, ki ga ti člani opravljajo poleg svojega rednega dela.

Izvršni odbor sindikata Tekoče plansko vzdrževanje je poleg vsakodnevnih in nekaterih standardnih opravil izpeljal še več konkretnih akcij. Predsed-

nik je zaradi neposrednega prikaza navedel: obravnava kvartalnih in zaključnih poročil, sodelovanje in vodenje razprave o organizacijskih spremembah v Železarni in na vzdrževanju, vodenje razprave in izpeljava referenduma o Samoupravnem sporazumu o delitvi OD in dela sklada skupne porabe, razprava o metodologiji in vrednotenju del in nalog, sodelovanje pri oblikovanju novega pravilnika o inovacijah, razprava in izpeljava referenduma o Statutu podjetja, sindikalna lista in zasnova Kolektivne pogodbe, razprava o spremembah samoupravne organiziranosti, prenova sindikata in druge sindikalne aktivnosti, ki so bile vodene skupaj s sindikatom temeljne organizacije in Železarni.

Posebna pridobitev sindikata je vsekako sindikalna lista, ki se je že uveljavila tudi v naši Železarni, saj poleg najnižjega, še dovoljenega osebnega dohodka, zagotavlja delavcem tudi nekaj drugih pravic iz dela in ustreznih nadomestil.

Predsednik je izpostavil tudi vprašanje osebnega dohodka, zaradi česar pravzaprav hodimo na delo. Žal pa naši osebni dohodki zaostajajo celo za negospodarstvom, ki bo moralo biti bolj odvisno od proizvodnega dela. Očitno je, da je gospodarstvo preobremenjeno, zato bo moral sindikat na to ponovno opozoriti vse odgovorne. Glede viškov delavcev pa je dal pobudo, da se v okviru delovne organizacije izdela program prerazporeditev in prekvalifikacij tako, da se bodo nakazale tudi rešitve.

Ko je ocenjeval delo izvršnega odbora, je še dodal, da je le-to povezano tudi s komisijami, od katerih so nekatere delale zelo dobro, drugih pa članstvo ni dovolj spodbujalo, zato bi o njihovem nadaljnjem obstoju morali razmisliti.

V novih razmerah čakajo sindikat še posebno težke naloge, zato je pozval vse, da pri iskanju boljših in učinkovitejših rešitev sodelujejo in pomagajo oblikovati sindikat, ki bo v vseh pogledih uspešno zastopal delavce.

Ko so bila podana tudi druga poročila, vključno z blagajniškim in poročilom nadzornega odbora, je kmalu stekla živahna razprava. K pestrejši razpravi je prispeval tudi obratovodja Valentin Markež, ki je predstavil problematiko obrata in predvidene ukrepe v zvezi z ustavitvijo Železarni konec leta. Težka situacija, v kateri je zaradi finančne nediscipline naših kupcev in zaradi zaostajanja cen naših proizvodov od avgusta dalje, je terjala to izjemno odločitev, ki je močno prizadela vse zaposlene.

Pojasnil je tudi zaključke in predloge Mc Kinsey-eve analize, ki predvideva bistveno zmanjšanje zaposlenih tudi v vzdrževalni dejavnosti. Nakazal je nekaj možnih rešitev, ki so še stvar strokovne presoje in dogovora znotraj Železarni. Sicer pa se je vzdrževalcem zahvalil za sodelovanje v preteklem letu in zaželel sindikatu uspešno delo.

Tudi v zvezi s prenovo sindikata je bila razprava živahna in konkretna. Na posamezna vprašanja so poskušali odgovoriti predstavniki sindikata Marjan Drolc, Marjan Pintar in Edo Kavčič.

Posebno aktualna so bila vprašanja kot naprimer: ali odbor SLO še sodi k sindikatu, kako organizirati prekinitev dela, kako kriti stroške stavke in kako zagotoviti materialno neodvisnost sindikatu, ki s sedanjo višino članarine ne more kriti vseh stroškov itd. Taka in podobna vprašanja bodo še terjala temeljito presojo ne glede na že nekatere nakazane rešitve.

V razpravi je bil še enkrat izpostavljen osebni dohodek, ki po višini ni dosegel obljubljenih 700 DEM, kot so si nekateri zapomnili obljubo predsednika poslovnega odbora pred letom dni, ko je razlagal vizijo osebnih dohodkov za tekoče leto. Ta podatek sicer ni preverjen, je pa očitno, da s sedanjo višino povprečnih osebnih dohodkov niso zadovoljni. Še posebno niso zado-

Na podlagi odloka o ustanovitvi Prvomajske listine Zveze sindikatov Jugoslavije, ki ga je sprejel svet Zveze sindikatov Jugoslavije 29. 3. 1979 (bilten Sindikati št. 2/1979) odbor republiškega sveta ZSS za sindikalna priznanja

POZIVA

organizacije in organe Zveze sindikatov Slovenije, naj prijavijo pobude za podelitev Prvomajske listine Zveze sindikatov Jugoslavije v letu 1989

1.

S Prvomajsko listino Zveze sindikatov Jugoslavije bodo iz SR Slovenije odlikovane tri osnovne organizacije Zveze sindikatov Slovenije in ena občinska organizacija Zveze sindikatov oziroma sindikata.

2.

S Prvomajsko listino Zveze sindikatov Jugoslavije se daje priznanje za uspehe, dosežene pri uveljavljanju družbene vloge in izpolnjevanju pomembnejših nalog Zveze sindikatov. Upravičenost do tega odličja se skladno s sklepom sveta Zveze sindikatov Jugoslavije utemeljuje:

- z rezultati pri razvijanju samoupravnih socialističnih odnosov,
- s prispevkom k povečanju proizvodnje in produktivnosti dela,
- s prispevkom k uveljavljanju delitve po delu in rezultatih dela,
- s prispevkom k izboljšanju življenjske ravni delavcev,
- s prispevkom k dvigu izobrazbene in kulturne ravni,
- in s prispevkom k organiziranju in podružbljanju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Podrobnejša merila so navedena v odloku sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, objavljenem v biltenu Sindikati št. 2/1979.

Pobudo za podelitev Prvomajske listine Zveze sindikatov Jugoslavije lahko dajo osnovne organizacije zveze sindikatov v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in organi Zveze sindikatov v občinah, regijah in republikah, če jo utemeljijo s stvarnimi in podrobnimi navedbami o delovanju predlagane organizacije ter o njenih dosežkih.

4.

Utemeljeno pobudo pošljite v dveh izvodih odboru republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za sindikalna priznanja, Dalmatinova 4, 61000 Ljubljana do 20. februarja 1990.

Odbor RS ZSS za sindikalna priznanja

voljni s statusom poklicnih delavcev, ki po njihovem mnenju preveč zaostajajo za ostalimi.

V nadaljevanju razprave so podprli dokumente za prenovo sindikata in predlagali, da se predlog pravilnika o delovanju sindikata podjetja objavi v prilogi Železarja, glede občinskega sindikata pa naj se v razpravi še preverijo razlogi za oziroma proti taki povezavi.

Za vodenje sindikata obrata so ponovno izvolili Alojza Lebarja, za blagajni-

ka Nedžido Kramar, za zaupnike pa so v posameznih delovnih okoljih izbrali: Borisa Trohačeva, Vinka Jakopiča, Rudija Šapka, Leopolda Kastelica, Franca Pogačnika, Valentina Klinarja, Mira Brelia in Antona Koširja.

Ob zaključku občnega zbora so s praktičnimi darili obdarili v preteklem letu upokojene sodelavce, kar je v tej organizaciji že tradicionalno lepa navada.

Priljubljeni kalupi (foto M. Kolenik)

Sindikat pred skupščinskimi volitvami

V skladu z odlokom o razpisu splošnih voliev delegatov v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in odlokom o razpisu voliev predsednika in članov Predsedstva Socialistične republike Slovenije bodo splo-

šne volitve delegatov v zbor občin in družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije ter volitve predsednika in članov Predsedstva SR Slovenije v nedeljo, 8. aprila, v zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije pa bodo v četrtek, 12. aprila.

S tem, ko je sindikat postal stanovska organizacija delavcev, se je odrekel svoji politični vlogi v naši družbi. Ta je sedaj prepuščena političnim strankam, ki v predvolilnih postopkih neposredno delujejo in si prizadevajo pridobiti podporo svojim delegatom. V teh prizadevanjih sindikat ne sodeluje, saj po zakonu o političnem združevanju ne more več določati liste kandidatov za družbenopolitične zborove, vendar pa lahko predlaga kandidate za delegate v zboru združenega dela.

Prav bi bilo, da izkoristimo to priložnost in predlagamo ali podpremo kandidate, ki bodo v zboru združenega dela najboljše zastopali tudi naše interese. Vse podrobnosti in tehnično izpeljavo ima v rokah občinska volilna komisija, ki bo preko centra za samoupravljanje in informiranje vodila celoten postopek tudi v Železarni.

Od Republiškega sveta ZSS smo prejeli povabilo za sodelovanje v predvolilnih postopkih, ki ga v celoti objavljamo.

Prispevne stopnje za našo družbeno nadgradnjo so vse večje

Namesto, da bi postopoma razbremenili gospodarstvo, ga vse bolj obremenjujemo in potiskamo v nemogoč položaj. Izvršni odbor sindikata podjetja se je seznanil s prispevki, ki jih železarji plačujemo iz osebnega dohodka, iz nematerialnih stroškov in iz dobička. Ocenil je, da so prispevki decembra 1989 ponovno porasli, tako da prav gotovo presega naše zmognosti

Že v izplačilnih listkih se vidi, da je ob naši neto plači potrebno za prispevke nameniti skoraj prav toliko kot za plačo. Take obremenitve ni sposobno prenesti niti bolj uspešno podjetje, kot je v tem času naša železarna.

Natančnejši pregled prispevkov, ki so ga pripravili v strokovni službi, je naslednji in velja za jeseniško občino:

VRSTA PRISPEVKA	Prispevna osnova	Vir financ.	PRISPEVNA STOPNJA V %		
			Januar	September	December
Prispevki iz OD	BOD	OD	41,14	44,08	47,46
				za nadure	55,72
Prispevki iz nemater. stroškov	BOD	nem. str.	2,6	2,6	1,14
Prispevki in davki iz dobička	BOD	dobiček	7,653	7,653	10,3
	davčna A	dobiček	10,984	10,984	12,698
	davčna B	dobiček	3,8	3,8	3,8
	dohodek	dobiček	6,6704	6,6704	6,6704

V občini Radovljici znaša decembrski prispevek iz OD kar 49,24 %, za nadure pa celo 57,50 %.

Na sindikatu smo že septembra 1989 protestirali in opozarjali na nevdzdržen način povečevanja prispevnih stopenj. 22. januarja smo ponovno protestirali in zahtevali, da se takoj sproži postopek za zmanjšanje prispevnih stopenj iz osebnih dohodkov. To zahtevo smo posredovali občinski skupščini Jesenice, občinskemu svetu ZSS Jesenice in Republiškem odboru Sindikata delavcev kovinske in elektroindustrije Slovenije.

Delavci Železarni Jesenice zahtevamo, da Skupščina občine Jesenice takoj sproži postopek za zmanjšanje prispevnih stopenj iz osebnih dohodkov.

Naš zahtevek utemeljujemo z dejstvom, da povečane obremenitve, ki so nastale s prehodom na republiške programe (nacionalne programe), ni mogoče več prenesti.

Ob razmeroma skromnih osebnih

dohodkih v gospodarstvu, so skupni prispevki narasli že na okoli 92 %, kar objektivno presega vse razumne meje. Take obremenitve gospodarstvo ne zmore, niti je delavci nismo pripravljene sprejeti kot našo obveznost za obstoj, prav gotovo tudi neracionalne programe.

Od vseh pristojnih zahtevamo, da z racionalnimi ukrepi, boljše organizacije itd. takoj začnejo urejati celotno družbeno nadgradnjo tako, da bo delavcu zagotovljen primeren standard uslug glede na naše realne zmognosti.

Naša delegacija v zboru združenega dela občinske skupščine Jesenice bo to zahtevala na naslednji seji zbora združenega dela.

Pričakujemo, da bo naša zahteva sprejeta, in da bodo najodgovornejši organi republike sprejeli dejanske ukrepe za zmanjšanje obremenitev gospodarstva.

SINDIKAT ŽELEZARNE

DELAVCI V PARLAMENTU

Ni vseeno, kaj razumemo z besedami delavci v parlamentu. Če hočemo živeti v miru in blagostanju, to ne more pomeniti razočaranih in jeznih delavskih množic z zastavami in transparenti. Ne more biti magična beseda, ki odpira vsa vrata tistemu, ki jo kar naprej ponavlja. Delavci v parlamentu so lahko najbolj učinkoviti preko svojih svobodno izvoljenih poslancev, ki bodo zastavili vse, da bi uveljavili delavske zahteve po dobrem plačilu, zdravih pogojih dela in pravičnih odnosih. Zato se tudi sindikati pripravljamo na volitve.

Sindikat je stanovska in interesna organizacija, zato ne bo nastopil na volitvah niti kot stranka niti kot del kake od strank. Kljub temu pa na volitvah bomo, predvsem za zbor združenega dela. Priporočamo, da delavci v vseh podjetjih, organizacijah in ustanovah predlagate in podprete svoje kandidate in delavske zaupnike ne glede na to, kateri stranki pripadajo. Ni važno, ali nam obljubljajo Evropo, Ameriko ali Svobodno Slovenijo, važno je, da imajo tako predstav o sedanjosti, ki je v vašo korist, in da so jo sposobni tudi uresničiti.

Osnovni pogoj za uspeh so seveda demokratični in pošteni kandidacijski postopki in volitve, ki zagotavljajo enakopravno predstavitev različnih programov in kandidatov ter njihovo medsebojno konkurenco. Zato morate tudi pri sami izvedbi zahtevati moč nadzora. In ne pozabite — rok za oddajo kandidatov je 7. februar, zato se organizirajte čimprej, da bodo poslanci res vaši poslanci.

Republiški svet
Zveze sindikatov Slovenije

Prestrukturiranje jugoslovanske črne metalurgije

Pred dvema tednoma je predsednik poslovnega odbora Boris Bregant na predavanju, ki ga je organizirala Zveza inženirjev in tehnikov, predstavil rezultate analize firme Mc Kinsey. Prejšnji teden pa so se v naši železarni že mudili strokovnjaki firme British Steel Consultant Limited, ki bodo začeli z izdelavo enotnega programa razvoja jugoslovanske metalurgije. Za njihovi obisk smo izvedeli povsem slučajno in to šele, ko so že odšli! Tako nam ni ostalo nič drugega, kot da se zapodimo v časopise in revije ter skušamo kaj več izvedeti tako o firmi kot o sami nalogi. Sreča nam je bila naklonjena. V zeniškem Metalurgu smo našli daljši zapis o samem projektu, enemu od desetih novinarjev uredništva tega glasila pa je bilo »omogočeno« opraviti razgovor z direktorjem firme British Steel Consultant Limited, Richardom F. Bakerjem.

Pri izdelavi enotnega programa razvoja jugoslovanske črne metalurgije je osnovni kriterij ekonomska učinkovitost oziroma ustvarjanje takih pogojev, da bi z minimalnimi stroški omogočili našim železarnam konkurenčnost na svetovnem trgu.

V jugoslovanski črni metalurgiji so proizvodne zmogljivosti zastarele. Proizvodnja je tudi po domačih merilih na meji rentabilnosti. Vsaka primerjava v svetovnem merilu je torej precej nevhvaležna ali celo neumestna. Razporejenost železarn in spremljajočih predelovalcev, presežki zaposlenih, neusklajenost primarnih in sekundarnih faz, ki že tako nizko ekonomičnost še poslabšujejo ter stalen uvoz določenih surovin-skih komponent (premog za koksiranje in ruda) nedvomno nakazujejo potrebo po radikalnem preobratu, ki naj bi prinesel tudi temeljito prestrukturiranje znotraj te gospodarske panoge.

Stališči jugoslovanske vlade in proizvajalcev jekla sta identični: potrebna je modernizacija in racionalizacija te industrijske panoge s ciljem, doseči njeno učinkovitost, ki je potrebna za konkurenčnost črne metalurgije s svetovnimi proizvajalci jekla. Za uresničitev tega cilja, s čimer bi ta panoga prispevala h gospodarskemu in industrijskemu razvoju, je potrebna preorientacija proizvodnje v skladu s potrebami tržišča. Pri tem se kot prioriteto pojavljata izboljšanje kvalitete proizvodov in zmanjšanje stroškov. Prvi koraki v tej smeri so bili že storjeni. Strokovnjaki firme British Steel Consultant Limited v teh dneh ocenjujejo zmogljivosti v vseh jugoslovanskih železarnah. Potem bodo pristopili k izdelavi študije o enotnem razvoju jeklarske industrije do leta 2000 in po njem. Ta prva faza bo trajala štiri mesece.

Vabilo!

Zveza inženirjev in tehnikov občine Jesenice vas vabi v sredo, 14. februarja, ob 18. uri na predavanje dr. Jože Vižantina z naslovom: Novi materiali v tribologiji - uporaba trdih prevlek in keramike.

Predavanje bo potekalo v spodnjih prostorih Kazine. Vabljeni!

Študija bo zajela možne opcije prestrukturiranja jeklarske industrije, vključujoč tehnične, finančne in ekonomske analize. Hkrati bodo nakazali tudi razvoj drugih panog, ki so sorodne jeklarski industriji. Tako čaka strokovnjake iz Velike Britanije in tudi naše, jugoslovanske, vrsta nalog. Te so zapisane v pogodbi med Združenjem črne metalurgije Jugoslavije in firmo British Steel Consultant Limited. Ko bo študija zaključena, bodo v njej usmeritve za razvoj vsakega metalurškega podjetja posebej, vse skupaj pa bo predstavljalo celovito prestrukturiranje jeklarske industrije Jugoslavije. Strokovnjaki British Steel Consultant Limited bodo v teh dneh ocenili tehnologijo, infrastrukturo in kadrovske potencialne v vsakem jugoslovanskem podjetju in nato podali svoje videnje potencialnih možnosti za izboljšanje učinkovitosti te gospodarske panoge. Posebej bodo podali oceno stroškov na tono proizvodnje železove rude, koksa, polproizvodov in končnih jeklarskih proizvodov. Rezultati teh raziskav bodo predstavljali osnovo za oceno strukture in učinkovitosti jeklarske industrije. Prav tako bodo strokovnjaki omenjene firme analizirali konfiguracijo proizvodnih zmogljivosti, raven tehnologije, porabo surovin in energije, produktivnost dela, stroške in ekonomičnost. Pri tej analizi bodo upoštevali mednarodne norme, kar pa je povsem normalno, saj je cilj konkurenčnost jugoslovanske črne metalurgije v svetovnem merilu. Ves ta pretres domače jeklarske industrije bodo dopolnili s študijo o preskrbi s surovinami in energijo.

Ocenjujejo, da po zaključnem obsežnem delu ne bo več neznank o tem, kam gre in kakšna bo jugoslovanska črna metalurgija v naslednjih četrtn stoletja. Po poenotenju razvojnih programov vseh železarn ter po oceni in analizi zmogljivosti bodo izoblikovali model, katerega končni rezultat bo prestrukturiranje jugoslovanske jeklarske industrije. Tako bo znana dolgoročna perspektiva industrije, dinamika razvoja proizvodnih zmogljivosti, tehnološki proces, asortiment blaga, kvaliteta delovne sile in ostala ključna vprašanja.

Poudariti velja, da so jugoslovanski gospodarstveniki zainteresirani, da bi črna metalurgija postala konkurenčna v mednarodnem merilu. Tako bi dobili cenejše jeklo, kar bi omogočilo bolj racionalno in ekonomično rast tistih gospodarskih panog, ki jeklo potrebujejo. Skratka to, kar so v razvitem svetu že zdavnaj storili, bomo mi morali do konca tega stoletja.

Pa še nekaj števil za zaključek. S prestrukturiranjem zmogljivosti bi po nekaterih ocenah črna metalurgija ponudila jugoslovanskem tržišču 3,5 milijonov ton koksa, 6,2 milijona ton železove rude, 4,7 milijonov ton železa, 6 milijonov ton jekla in 10 milijonov ton končnih proizvodov. Vse pa naj bi dosegli z najmanjšimi možnimi investicijskimi vlaganji in z rapidnim zmanjšanjem proizvodnih stroškov. In končno bi tudi črna metalurgija postala gospodarska panoga, ki bi ustvarjala akumulacijo.

Na koncu navedimo še, koga bo zajela študija: rudnike železove rude v Ljubiji, Varešu in Skopju, koksarni v Zenici in Bakru, železarne na Jesenicah, Ravnah in Štobrah, v Zenici, Iliašu, Varešu, Smederevu, Sisku, Skopju, Nikšiću in Splitu, valjarno hladnovaljanih trakov v Banja Luki, valjarno v Kumrovcu, proizvajalce cevi in hladnooblikovanih profilov v Kumanovu, Uroševcu, Aleksincu, Šentjurju, Deventi, Vučitrnu in Šabcu.

M.C.

Predstavniki angleške firme so si ogledali tudi naš muzej (foto M. Kolenik)

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih železarne

PRIIMEK IN IME	DAN DEŽURSTVA	NASLOV	TELEFON
LAGOJA ALEŠ SRR	5. 2. 1990	Žirovnica, Smokuč 59	80-863
MANDELJC SAŠO VBS	6. 2. 1990	Jesenice, Tomšičeva 88	82-054
MARKEŽ VALENTIN VZDRŽEVANJE	7. 2. 1990	Jesenice, C. talcev 4/b	83-345
MESARIČ LEON ŽEBLJARNA	8. 2. 1990	Žirovnica, Smokuč 100	80-883
MEŽNAR SREČO JEKLOVLEK	9. 2. 1990	Mojstrana, Dovje 107/a	89-040
PIŠČANEC MILOŠ PLAN PROCESA	10. 2. 1990	Jesenice, Prešernova 23	83-803
POLJŠAK JANEZ POSLOVODNI ODBOR	11. 2. 1990	Hrušica 12	—

Dežurni za vzdrževanje v železarni

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 5. 2.	MARJAN PINTAR	BERTI KRAPEŽ
TOREK — 6. 2.	KLAVDIJ MLEKUŽ	FRANC ARNEŽ
SREDA — 7. 2.	AHMED TELALLOVIČ	BORUT CEGNAR
ČETRTEK — 8. 2.	VLADO REPE	JANKO CERKOVNIK
PETEK — 9. 2.	ALEŠ ROBIČ	IVAN ŠENVETER
SOBOTA — 10. 2.	FRANC NOVAK	ALOJZ SLIVNIK
NEDELJA — 11. 2.	MIROSLAV ZUPAN	MIRAN KOVAČ

Služba obratne ambulante

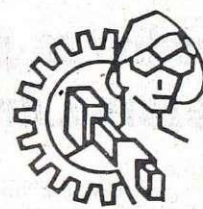
Od 5. do 10. februarja bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta dr. Branimir Čeh.
POPOLDNE: I. obratna ambulanta dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta dr. Ivica Vreš. Dispanzer za borce od 13. do 14. ure.
 V soboto, 10. februarja, samo dopoldne: I. obratna ambulanta dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta dr. Ivica Vreš.
Zobne ambulante:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta v. dent. Viktor Stražisar in III. zobna ambulanta dr. stomat. Ljudmila Krivec - Gasar.
POPOLDNE: II. zobna ambulanta dr. stomat. Alojz Smolej.
 V soboto, 10. februarja, samo dopoldne: II. zobna ambulanta dr. stomat. Alojz Smolej.
 V kartoteki obratnih ambulant sprejemajo zdravstvene izkaznice in dopoldanskem času od 6. ure do 10.30 in v popoldanskem času od 12. ure do 17.30. Ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 19. ure.

Dežurni v Vatrostalni

Dežurni Vatrostalne je od petka, 2. februarja, od 14. ure, do ponedeljka, 5. februarja, do 6. ure jutraj, dosegljiv na telefonu 32-79.

INJES pričel z delom

Podjetniški inkubator INJES d.o.o. je pričel z delom v Kovčevi hiši (pritličje, soba 14). Vse informacije dobite od 12. do 14. ure po telefonu 83 996 ali interni ŽJ 2972.

Tehniška dediščina - bogastvo, ali breme? (52)

Ortenburški rudarski red (6)

»Pri tem jih bomo podpirali in se v njihove posle ne bomo v ničemer vmešavali in če bodo oni ali njihovi naslednji hoteli kaj spremeniti in postaviti drugače, vendar tako, da jim bo v dobro in v korist, vse to jim bomo privolili in privoščili in jih ne bomo ovirali niti obremenjevali na noben način. Mi in vsi naši služabniki jih bomo ščitili pred vsako nasilo, tako kot druge naše. Kadar pa si sami zaradi težavnosti stvari ali nepokorščine ne bodo znali pomagati in nas bodo poklicali jim bomo milostno in z vso resnostjo prikočili na pomoč.

Kar pa mi naših kmetij prepustimo temistim našim mojstrom rudarjem, te jim prepustimo v skladu z grajskim pravom in naj jih posedujejo oni in njihovi dediči in jih koristijo v skladu z grajskim pravom. Prav tako naj tudi mojstri rudarji in njihove druge uporabljajo planinske pašnike nad Jesenicami, zgoraj nad rudnikom z vsem, kar spada zraven, uporabljajo in in izkoriščajo naj jih kot najbolj primerno, brez vsakega vmešavanja. Tudi naj nikomur ne dajejo ali prodajajo trave ali sena, razen eden drugemu.

Tudi ne bomo v bodoče ustanovljali nobenih novih krčevin in nanje postavljali kmetov, niti jih postavljali na pobočje nad Jesenicami, kjer imajo mojstri rudarji svojo življenjskost in najdišča v gozdovih in v pogorju, razen dveh kmetov, ki sta sedaj tam. Tudi ne smeta ta naša kmetja in drugi naši podložniki na Jesenicah v ničemer omejevati mojstrov rudarjev pri njihovem iskanju rude in smejo le-ti hoditi svoja stara pota do svojih pašnikov in najdišč in delati po stari navadi.

Smejo pa tudi rudarski mojstri z našim privolenjem prodajati, zastavljati, voliti ali dajati komur hočejo

in (z vsem) kupčevati in ravnati, kakor jim drago in kakor se jim zdi. Brez vsakega omejevanja smejo prodajati svoje kovačije, svoje plavže, domačije, rudne jame, svoje hiše, svoje vrtove z vsemi pritliklinami, z vsemi pravicami tudi glede koriščenja gozdov in rudnika z vsemi najdišči in delati vse kupčije, ki k temu spadajo kakor že je, pa tudi svoje drugo premoženje v poslopih in na jeseniški gori in drugod v našem gošpstvu v vaseh in zunaj njih, naj bo premičnina ali nepremičnina, kar že je. V to se mi, pa tudi naši dediči ali naši nasledniki ne bomo vmešavali ali jih pri tem v čemerkoli omejevali. Pa tudi ko bi (mojstri, rudarji) ničesar nikomur ne volili (v oporoki zapustili, op.T.K.) ali prodali, naj vseeno pripade najbližjemu dediču ali prijatelju, brez vmešavanja in zoperovanja, pa naj bo mož ali žena. Ti ali tisti, katerim kaj zapuste, dajo, zapisejo ali prodajo ali zastavijo, morejo in smejo vse v celoti posedovati z vsemi njihovimi pravicami in koristmi in uporabo kot oni sami, brez vsakega utešnjevanja in vmešavanja in z vsemi tistimi pravicami, ki stoje trdno zapisane v pričujočem pismu. Da bomo torej mi, grof Friderik Or-

tenburški in vsi naši nasledniki, ki bodo naše gospostvo po nas posedovali ali imeli v zakupu, spoštovali zgoraj zapisane pravice in šege in se bomo vsega, kar je zgoraj zapisano, brez sprememb in stalno držali in izvrševali v celoti, vse to potrjujemo in s tem odprtim (uradnim) pismom, ki je opečateno in potrjeno z našim obešenim pečatom, po Kristusovim rojstvu tisoč in tristoleta leta in potem v enainosemdesetem letu, na svetega Jerneja, svetega apostola dan (24. avgust 1381).

Mi smo milostno proučili zgornjo prošnjo in željo mojstrov rudarjev in jim s tem zgoraj omenjeno privilegijsko pismo, ki ga jim je izdal naš nekdanji visoki grof Friderik Ortenburški, dajemo, potrjujemo, opolnočujemo, ponovno dajemo in podeljujemo s tem vse pravice in šege in svoboščine, z vednostjo vsega, kar je vpisumu in ukazujemo vsem našim ljubim zvestim, vsem glavarjem, oskrbnikom, graščakom, sodnikom, uradnikom in vsem drugim našim služabnikom in podložnikom, posebej še našim graščakom, deželnim sodnikom in uradnikom v Beli peči in Radovljici, sedanjim in prihodnjim, z vso resnostjo in odredimo z vso resnostjo, da se trdno drže pravic in svoboščin, določil in privilegijev omenjenih mojstrov rudarjev in rudarjev, jih puste v miru in zoper nje ničesar ne počenjajo in v nobenem primeru ne dovolijo, da kdo drugi kaj takega stori, če hočejo biti deležni naše milosti in blagovoljnosti. Taka je naša čvrsta volja in k temu smo dali obesiti naš sedanji običajni pečat na naše pričujoče pismo, ki je izdano v Celju, na ponedeljek po svetega Erharda, svetega škofa,

dnevu, po Kristusovem rojstvu štiriinajstotega leta in zatem v dvainpetdesetem letu (9. januar 1482).

Jaz, Petter Knawer (Peter Kunaver), doktor cerkvenega prava, prošt v Ljubljani etc., naznanjam, da je zgornji prepis pravega izvirnega pisma ter da sem toisto pismo videl na pergamentu z nepoškodovanim pečatom, da sem ga bral in slišal, ničesar dodal ali odzvel. Zgornji prepis je od besede do besede veren in resničen prepis izvirnika. Pregledali smo ga, kakor priča moj privešeni pečat, v petek pred laetare (4. postna nedelja), po Kristusovem rojstvu v

tisoč štiristo in štiriindevetdesetem letu (7. marec 1494).

Zadnja opomba je iz leta 1496, ko so si sodniki in rudarji v Kropi in Kolnici »ogledali jame in površine, ki se dajejo v zakup za iskanje (kop) rude.«

(se nadaljuje)
Tone Konobelj

V 51. nadaljevanju se članek zaključuje: »kako je najbolj potrebno«, pravilno pa je ... »kako je najbolj primerno«.

Karlovi rov

Pražilna peč pri Karlovem rovu v Savskih jamah

Je to vse od zime (foto M. Kolenik)

Negotova usoda Livarne

(Nadaljevanje s 1. strani)

varn le za okoli 30 % izkoriščene, tako prihaja do nelojalne konkurence tudi med njimi.

Ocenjujejo, da je bila komercialna dejavnost na področju prodaje izdelkov in pridobivanja novih naročil premajhna. Predlagajo, da bi morali posamezniki za uspešno komercialno dejavnost imeti tudi določeno predznanje iz livarske tehnologije. Dobava surovcev predstavlja naslednji problem pri pridobivanju novih naročil. Ocenjujejo, da bi morali vsaj za del ulitkov zagotoviti, da jih naročniku dobavljamo v končno obdelanem stanju.

Za mnenje smo povprašali tudi

podpredsednika poslovnega odbora Železarne za razvoj, mag. Janeza Jamarja. Dejal je, da je Livarna eden izmed programov v našem podjetju, ki bo lahko živel le, če se bo odzval potrebam trga in gospodarstva: kvalitetni izdelki in ustvarjanje profita. Sogovornik je bil mnenja, da v nasprotnem ni več mesta emotivnemu obravnavanju zadev. Skratka: potrebno je preiti na ekonomske zakonitosti in Livarna bo prav gotovo prva na udaru. Spregledati pa ne smemo dejstva, da ob vseh problemih, ki se nam pojavljajo na drugih programih, ni večjih možnosti za investicijska vlaganja v Livarno.

M.C.

Seja odbora za splošne zadeve

Na 1. seji, ki je bila 18. januarja, se je odbor seznanil s svojimi nalogami, pristojnostmi in odgovornostmi. Ugotovil je, da so sklepi zadnje seje v preteklem mandatu realizirani, razen sklepa glede organiziranosti prevoznih v Železarni. Zaradi težkega finančnega položaja Železarne, pa do nadaljnjega odbor ne bo odobral nobene pomoči zunanjim prosilcem, razen storitvenih uslug, ki ne predstavljajo materialnih stroškov.

Po obravnavi je sprejel spremembe navodila o izposojanju orodja za osebno rabo delavcem in upokojenecem Železarne, ki se nanašajo na višino dnevne izposojnine. Od 1. januarja dalje znaša izposojnina za drobno ročno orodje 2,00 din in za male ročne strojčke 6,00 din na dan. Na

predlog navodila za prodajo odpadnih materialov, ki niso izdelek Železarne, delavcem in upokojenecem Železarne je imel odbor več vsebinskih pripomb. Strokovna služba mora v čistopis navodila vključiti vse pripombe odbora, tako da navodilo velja od 1. februarja dalje. Tudi na os-

nutek poslovnika o delu organov samoupravljanja in drugih organov je imel odbor več pripomb. Delavskemu svetu Železarne je predlagal, da sprejme osnutek poslovnika s predlaganimi spremembami, menil pa je, da osnutek poslovnika ni potrebno posredovati v predhodno obravnavo SDS, kot je predlagala projektna skupina.

Odbor je tudi sklenil, da bodo prihodnje seje ob 12. uri.

CSI-DH

Navodilo za prodajo odpadnih materialov, ki niso izdelek Železarne, delavcem in upokojenecem Železarne Jesenice

1. stanje

Z organiziranjem industrijske prodajalne (IP) v okviru Komerciale in ukinitvijo male prodaje se je spremenil prodajni asortiment, ki obsega:

- vse izdelke Železarne Jesenice - I., II., III. kvaliteta in odpadke,
- prodajo kovinskih izdelkov in storitev.

Tako delavci in upokojenec železarne v industrijski prodajalni ne morejo vplačevati računov in dobiti izvoznico za materiale, ki ne izhajajo iz proizvodnega programa železarne. To so razni odpadni gradbeni materiali, ki nastopajo pri adaptacijah objektov in remontih (pocinkana in aluminijasta pločevina, navadna in šamotna opeka, gumi trak, tehnični odpadni les itd.) in odpadni materiali, ki nastopajo kot odpadki v proizvodnji (sodovi, plastična embalaža, drva, lesena embalaža, brusni papir itd.).

2. Splošne določbe

2.1. Vsi odpadni materiali so last tistega obrata, v katerem so bili uporabljeni s proizvodnjo ali kot posledica adaptacij in remontov.

2.2. Obrat - lastnik odpadnih materialov jih lahko ponudi obratom - interesentom v železarni ter delavcem in upokojenecem Železarne. Prednost pri ponudbi imajo obrati Železarne.

2.3. Vsak obrat mora določiti odgovorno osebo, ki bo skrbela za poslovanje z odpadnimi materiali.

2.4. Kupnina od odpadnih materialov se vplača v obratu, ki te prodaja, sredstva pa so namenjena za dejavnost sindikata.

2.5. Osnovna organizacija sindikata za odpadne materiale, za katere je veliko prosilcev (npr. odpadni les) izdelata prioritarno listo prosilcev (komisija), po kateri se izvaja prodaja.

2.6. Vsak obrat mora imeti izdelan seznam odpadnih materialov, ki jih

prodaja. Potrditi ga mora obratovodja. Seznam zajema vrsto odpadnega materiala in ceno. Hrani ga vodstvo obrata. Odpadnih materialov, ki niso na tem seznamu, ni možno prodajati.

3. Postopek poslovanja

3.1. Na podlagi ocenitve odgovorne osebe prosilcu izda dobavni list, na katerega vpiše vrsto materiala, količino in ceno. Dobavni list izpiše v treh izvodih; enega za arhiv, enega za kupca, enega za blagajno. Dva izvoda izroči kupcu.

3.2. Kupec gre z dobavnim listom k blagajniku osnovne organizacije sindikata, ki mu na podlagi vplačila izda:

- blagajniški prejemek v dveh izvodih (arhiv, kupec).

3.3. Na podlagi blagajniškega prejemka odgovorna oseba obrata izda kupcu:

- izvoznico v treh izvodih (arhiv, kupec, vratar).

S podpisom in žigom odgovorna oseba obrata potrjuje skladnost ocenjenih in plačanih z odpeljanimi in odnešenimi količinami odpadnega materiala.

3.4. Pri izvozu oz. iznosu odpadnega materiala se kupec izkaže z izvoznico, ki jo preda vratarju, ki postopa po pravilih vratarske službe.

4. Oblikovanje cen odpadnih materialov

4.1. Cene odpadnih materialov se oblikujejo glede na vrsto odpadnega materiala. Tako razlikujemo:

- 4.1.1. Cene, ki se oblikujejo enotno in veljajo za vse obrate Železarne. V te kategorije štejemo cene za odpadni material, ki nastopa povsod v Železarni in ni specifičen za posamezni obrat. Po dosedanjih izkušnjah so to:

- drva,
- odpadni les - embalaža,
- tehnični odpadni les.

Cene za ta material določa komisija v sestavi:

- asistent gradbenega oddelka,
- odgovorne osebe obrata, kjer se odproda največ tovrstnega odpadnega materiala.

4.1.2. Cene, ki se oblikujejo za specifične odpadne materiale, ki nastopajo ob proizvodnji v posameznem obratu in jih oblikuje obrat sam. V to kategorijo štejemo materiale od odpadnih sodov, šamotne mase in opeke, brusnih papir do ostalih odpadnih materialov.

4.1.3. Cene, ki se oblikujejo za odpadne gradbene materiale, ki nastopajo občasno ob adaptacijah zgradb, rušenju starih objektov in remontih. Za te materiale oblikuje ceno obrat - lastnik objekta v sodelovanju s strokovnimi delavci posameznih področij.

Primer: za odpadno pocinkano pločevino, aluminijasto pločevino, valoplast, zidno in strešno opeko oblikuje ceno odgovorna oseba obrata s strokovnim delavcem iz gradbenih delavnic.

4.2. Osnovni kriteriji za oblikovanje cen odpadnih materialov so:

- da niso manjše od 20 % nabavne cene novih materialov,
- da niso manjše od minimalnih cen odpadnih materialov pri Dinusu in
- da za jeklene materiale niso manjše od cene odpadnega železa v železarni.

Cene se določa po potrebi glede na gibanje inflacije.

5. Zaključek

5.1. To navodilo ne zajema poslovanja z odpadnimi surovinami in osnovnimi sredstvi.

5.2. Vsako odstopanje in zloraba pooblastil pomeni kršitev delovne obveznosti v skladu z akti Železarne Jesenice.

5.3. Navodilo je potrdil odbor za splošne zadeve pri delavskem svetu Železarne, 18. januarja, velja pa od 1. februarja 1990 dalje.

SGŠI

Kaj je kultura podjetja?

Najbolj uspešna so tista podjetja, v katerih so delavci sprejeli skupne vrednote, torej neko kulturo podjetja. Ta nevidna roka usmerja ravnanje delavcev, prepoznamo pa jo lahko po nekaterih znamenjih. Ko boste znali razpoznavati učinke, boste veliko več vedeli tudi o kulturi v vašem podjetju.

Z izrazom kultura podjetja navadno označujejo vrednote, norme, občutja, prizadevanja in upe, ki so navzoči na vseh ravneh podjetja oziroma organizacije, in vplivajo na počutje ljudi, ki tam delajo, s tem pa tudi na uspešnost poslovanja. Kultura podjetja ali organizacijska kultura ni vedno opazna na prvi pogled, pomembno pa je, da se je vodstvo podjetja zaveda in jo pozna.

Kako pomembna je organizacijska kultura, kaže uspešnost japonskih podjetij, ki po storilnosti, kakovosti, inovativnosti in ravni storitev pogosto prekašajo zahodna. Razlog za to je dejstvo, da so delavci in vodstvo v japonskih podjetjih sprejeli iste vrednote, ki pogojujejo vedenje in odsevajo v večjem prizadevanju za kakovost, volji do reševanja problemov in skupnega doseganja ciljev.

Nedavno so raziskave, ki so jih opravili na Zahodu, pokazale, da sta moč in razširjenost ključnih vrednot pomembna vidika kulture podjetja.

Te ugotovitve in vse večja konkurenca na mednarodnih trgih ter vedno večji pomen kakovosti in upoštevanja potreb in želja porabnika navajajo na sklep, da so v organizaciji pomembni predvsem ljudje. Pripravljenost zadovoljiti želje in potrebe porabnika ne sme izhajati le iz po-

trebe porabnika in posameznih postopkov, temveč mora postati vrednota.

Po drugi strani pa so se organizacijske študije začele ukvarjati tudi s tem, kako ljudje vidijo organizacije. Ugotovili so, da so čustva, ki jih je teorija poslovedenja do nedavnega puščala ob strani, tista, ki motivirajo in spodbujajo dejanja.

Prauenje kulture podjetij je razširilo področje organizacijske teorije in prineslo v ospredje nova vprašanja, na primer vprašanje moči in organizacijske politike. Študije o tej kulturi so v besednjak teorije poslovedenja ponovno prinesle že nekoliko zastarele besede, kot so poslanstvo, vizija, pogum in seveda leadership - voditeljstvo.

Kaj je kultura podjetja?

Vse definicije so si edine, da je kultura podjetja nekaj, kar se skriva pod površino in kot nevidna roka usmerja vedenje, misli in čustva.

Da bi razumeli naravo in vpliv te kulture, je treba vedeti, kaj jo sestavlja. E. A. Schein na primer trdi, da je kultura vsota vsega, česar se je neka skupina naučila - kot skupina in kot vsak njen član - v svojem boju za preživetje, ko je reševala zunanje in notranje probleme, načine reševanja pa prenašala na nove člane. Lahko bi rekli, da kulturo podjetja sestavljajo:

- vrednote in domneve o tem, kaj je pomembno;
- prepričanja o tem, kako stvari delujejo;
- norme vedenja, ki jih sestavljajo oblike vedenja, ki so navadno lažje razpoznavne kot vrednote in domneve.

V preteklosti so mislili, da gre pri kulturi podjetja za določene vrednote, navedene na spodnjih ravneh organizacije, ki so v nasprotju z vrednotami na najvišjih ravneh in zato po definiciji slabe.

Vendar pa je kultura podjetja navzoča na vseh ravneh in na vseh ravneh lahko njeni posamezni vidiki na organizacijo tudi negativno vplivajo. Zaradi neuspehov in uspehov v preteklosti se namreč v organizaciji ustvarijo določena prepričanja in klišeji o svetu, času, ljudeh, odnosih med ljudmi. Načini reševanja problemov se avtomatizirajo in sprejmejo kot edini pravilni. Tako postanejo del skrite kulture podjetja in začnejo omejevati posameznikovo vedenje in razmišljanje. Vendar pa se problemi, s katerimi se srečuje organizacija, spreminjajo in zato pretekli načini reševanja niso vedno primerni. Če vodstvo tega ne opazi, obstaja nevarnost, da nujnih sprememb ne bo mogoče izpeljati.

Po J. W. Lorschu prepričanja najvišjega vodstva zavirajo strateške spremembe na dva načina:

- ali so vzrok za »strateško kratkovidnost«, zaradi katere ne opazijo, da se zunanje razmere spreminjajo,
- ali pa vodstvo potrebo po strateških spremembah sicer spozna, vendar se nanjo odziva v okviru obstoječe kulture in z odgovori, ki so se obnesli v preteklosti, in tako iz večrajših rešitev ustvari današnje probleme.

Razlike v kulturi

Kultura se od ene do druge organizacije, včasih tudi od enega do drugega oddelka v isti organizaciji, razlikuje po moči, razširjenosti in usmeritvi ter predvsem po vsebini.

Moč kulture podjetja kaže, do katere mere so člani organizacije sprejeli vrednote, ki jih ta kultura vsebuje. V nekaterih podjetjih bodo na primer bolj poudarjali zagotavljanje ustreznih storitev kot v drugih.

Razširjenost kulture pove, do katere mere so vrednote in prepričanja navzoči med oddelki v organizaciji. Kultura je odvisna od izkušenj in posamezni oddelki morajo reševati različne probleme; tako dobijo različne izkušnje in zato imajo tudi različne kulture.

Usmerjenost pove, do katere mere organizacijska kultura posebejla vedenje, ki je v skladu s izraženo strategijo podjetja, oziroma do katere mere je to vedenje strategiji nasprotno. Zgodilo se je na primer, da je alternativna kultura, ki je bila rezultat sindikalnega delovanja, ogrozila obstoj nekega podjetja.

Z vidika vodstva je torej kultura podjetja pozitivna takrat, ko ustvarja vedenje, ki je v skladu s sprejeto strategijo, in vsebuje vrednote, ki jih sprejmejo vsi, negativna pa takrat, ko je sicer močna in razširjena, a je

v nasprotju s cilji podjetja oziroma, če je sicer usmerjena k doseganju ciljev, a jo je sprejela le ena skupina v podjetju.

Primernost kulture podjetja

Kakšna je za neko podjetje prava kultura, je odvisno med drugim tudi od starosti podjetja, njegovega zemljepisnega položaja, trga in prepričanj vodstva. Tako na primer podjetje, ki deluje v dinamičnem okolju, v katerem se potrebe porabnikov hitro spreminjajo, daje večji pomen ustvarjalnosti, inovativnosti in prilagodljivosti. Nasprotno pa je za vladne institucije, bolnišnice, dobrodelnice in podobne ustanove primernejša stabilnost, predvidljivost in »ziherstvo«.

Ker imajo zelo močne kulture tako svoje prednosti kot svoje slabosti - od slednjih je pomemben zlasti odpor do sprememb - je izredno pomembno, da jih vodstvo pozna, predvsem pa, da ve, ali je kultura njihovega podjetja primerna glede na okolje ali ne. To je zlasti važno za uvajanje sprememb, saj je včasih primernejše prilagoditi novo strategijo organizacijski kulturi kot pa nasprotno.

Funkcije kulture podjetja

Kultura ima svoje funkcije: **Prenos znanja:** prek organizacijske kulture se člani organizacije »učijo« gledati na svet na poseben način, odločati o tem, kaj je pomembno in kako stvari potekajo.

Poenotenje organizacije: organizacija postaja enotnejša, ker sta odločanje in nadzor mogoča na vseh ravneh.

Osmišljanje dela članov organizacije: ljudje morajo imeti občutek, da ima njihovo delo neki smisel in da pripadajo neki skupini. To je zlasti pomembno v današnjem času, ko nekatera dela postajajo vedno manj zahtevna.

Upravljanje intenzivnih čustev, od strahu, negotovosti do napadalnosti.

Kako razumeti kulturo svojega podjetja

Pri spoznavanju kulture podjetja pomagajo nekateri kazalci, na katere mora biti direktor podjetja ali oddelka pozoren, kajti gre za pojave, ki določajo kulturo podjetja:

Zgodbe in miti - nastanejo kot odgovor na negotovost, konfliktnost interesov in preveliko zapletenost položaja. Ustvarjajo nov, drugačen svet, ki je na videz manj zapleten in v katerem organizacija bolj obvladuje položaj. Med takšne mite spadajo prepričanja, kot so »Preveč analiziranja je slabo«, »Bo že bolje«, »Najbolje delamo pod pritiskom«. Vendar pa je v organizaciji mogoče ustvariti drugačne mite in zgodbe, ki bodo na ljudi vplivali spodbudno, saj se je pokazalo, da so zgodbe in anegdote, ki ljudi spominjajo na to, da je težave mogoče premagati, bolj prepričljive kot statistični podatki. To pomeni, da nam poznavanje zgodb po eni strani pomaga razumeti kulturo podjetja, po drugi pa postanejo pomembno orodje pri uvajanju sprememb.

Simboli in njihov pomen: Pokazalo se je, da niso pomembni le simboli moči in statusa, temveč, da imajo svoj simbolični pomen tudi fizično okolje, znak podjetja, uniforme, lokacija in tip stavbe. Prav tako govori o sprejetih vrednotah v podjetju urejenost prostora, pogoji za delo na nižjih ravneh in podobno.

Zelo velik simboličen pomen imajo **rituali in ceremonije**, ki pomenijo javno potrditev prepričanj in vrednot. Z njimi se obeleži napredovanje na višjih ravneh ali izredni delovni uspehi na vseh ravneh. Takšne ceremonije imajo svoje funkcije:

- člane organizacije med seboj povezujejo,
- potrjujejo moč organizacije,
- pridobivajo podporo za vzdrževanje ali izboljšanje organizacije,
- omogočijo ljudem, da se pokažejo takšni, kot so, ne le kot izvajalci posameznih funkcij.

Miti o junakih včasih govorijo le o majhnih skupinah v vodstvu podjetja, ali pa o ljudeh na vseh hierarhičnih ravneh in na vseh funkcijah. Junaki običajno posebejajo vrednote, kot so trdo delo, izredna zavzetost pri doseganju ciljev, prizadevnost, osebna odgovornost. Miti o junakih:

- določajo standarde uspešnosti,
- potrjujejo, da je s trdom mogoče priti do uspeha,
- ustvarjajo »modele« vedenja v organizaciji,
- simbolizirajo organizacijo navzven.

Nadaljevanje

Jože Smole na Jesenicah

V četrtek, 25. januarja, je jeseniško občino obiskal predsednik Socialistične zveze Slovenije Jože Smole. Po ogledu Karavanskega predora in razgovoru s predstavniki Slovenijaceste tehnika se je udeležil razgovora o aktualnih vprašanih občine in o družbenem trenutku v Sloveniji in Jugoslaviji.

V pogovoru so se udeleženci po predstavitvi jeseniške občine nekaj časa zadržali pri nacionalni strukturi občine, saj 25 % odstotkov prebivalcev ni Slovencev. Smole je opozoril na napako, ki jo Socialistična zveza počne v javnih nastopih, ko stalno govori o slovenski republiki in Slovencih, premalo oz. skoraj nič pa ne govori o državljanih Slovenije. Udeleženci razgovora so mednarodne odnose v občini ocenili kot dobre. To je tudi posledica že vrsto let trajajočega naseljevanja prebivalcev tako iz drugih delov Slovenije kot tudi iz Jugoslavije.

In ker je bil ta obisk v predvolilnem času in ker je vsako početje stranke v tem času tudi del predvolilnega boja, je bil Smole zelo neposreden: hotel je izvedeti, kakšni so izgledi za zmago Socialistične zveze. Ocene predstavnikov krajevnih konferenc pa so se precej razlikovale in bi zelo težko našli skupni imenovalec. Tako je predstavnik iz Žirovnice menil, da se več kot polovica krajanov ne bo vključila v nobeno stranko, ni pa želel odgovoriti na vprašanje: »Ali bomo zmagali?«. Predstavnik z Blejske Dobrave je rekel, da bodo zmagali, če bodo z opredeljenimi v programu ujeli skupno točko s potrebami in željami krajanov. Anton Požar iz Rateč pa je bil mnenja, da so krajin politično precej neopredeljeni, in da se bo odločali po imenih, ki pa bodo na različnih li-

stah. Predstavnica iz Planine pod Golico je opozorila na kadrovske probleme, ker so bili doslej v SZDL v glavnem aktivni le člani ZK. Predstavnik vseh treh krajevnih skupnosti na Plavžu je dejal, da bodo programe vseh strank predstavili prek kableske televizije. Edino predstavnik iz Kranjske Gore je bil mnenja, da Socialistična zveza uživa največjo podporo med ljudmi.

Po oceni dogodkov v Sloveniji in Jugoslaviji, je Jože Smole odgovoril tudi na vprašanje, ali je lahko posameznik član dveh organizacij. Dejalo je, da je Socialistična zveza odprta organizacija in da v njej niso za ekskluzivnost (da posameznik ne bi mogel biti član dveh organizacij). V trenutku, ko bi se v Socialistični zvezi odločili za ekskluzivizem, bi kot predsednik odstopil, je dejal Jože Smole. V tej organizaciji bo potrebno zagotavljati tudi notranji pluralizem. Na volitvah pa bo potrebno zagotoviti novo smer socialističnega razvoja, z dokončnim obračunom z vsemi slabostmi v preteklosti.

In še nekaj o Vlaku bratstva in enotnosti. Po oceni vseh svojih »plesnih podvigov« na tej lanskeletni prireditvi je Jože Smole dejal, da je potrebno Vlak bratstva in enotnosti ohraniti, ker še tako pokvarjena politika ne bi smela prelomiti žive vezi med narodi.

M.C.

VOLITVE 1990

Priprava volilnih imenikov

Volilna pravica delovnih ljudi in občanov se evidentira z volilnim imenikom, ki se sestavi za vsake volitve oziroma za vsako glasovanje na podlagi stalne evidence volilne pravice.

Volilni imeniki so

1. splošni volilni imeniki,
2. volilni imenik delovnih ljudi,
3. volilni imenik študentov.

Delovni ljudje lahko uveljavljajo svojo volilno pravico samo, če so vpisani v volilni imenik. Volilni imeniki so javne listine.

1. Splošni volilni imeniki

V splošni volilni imenik se vpišejo vsi delovni ljudje in občani za posamezno volišče. Stalno evidenco volilne pravice vodi pristojni organ, ki vodi register stalnega prebivalstva v Sekretariatu za notranje zadeve občine. Pristojni organ razglaša v 15 dneh po razpisu volitev volilne imenike za vsa volišča na svojem območju na krajevno običajen način ter o tem obvesti delovne ljudi in občane z razglasom, s katerim jih hkrati pouči, da jih lahko pregledajo in zahtevajo popravek.

Popravljeni volilni imeniki se potrdijo in pošljejo občinski volilni komisiji.

2. Volilni imeniki delovnih ljudi

Z volilnim imenikom delovnih ljudi je evidentirana volilna pravica delovnih ljudi za volitve delegatov v zbor

VOLITVE 1990

zdrženega dela, članov delegacij in organov upravljanja v podjetjih, organizacijah in skupnostih in se sestavijo za vsako podjetje, organizacijo oziroma skupnost, kjer so volitve.

Volilno pravico za volitve delegatov delovnih ljudi, ki delajo v obrti, kmetijstvu in samostojnih poklicih, se evidentira s posebnim volilnim imenikom delovnih ljudi.

Volilni imenik delovnih ljudi se sestavi v enem izvodu in vsebuje: zaporedno številko, priimek in ime, spol, datum rojstva in možne pripombe ter prebivališče.

3. Volilni imeniki študentov

Z volilnim imenikom študentov in učencev srednjih šol se evidentira volilna pravica učencev, ki so vpisani v izobraževalni program (stari nad 18 let).

Volilni imenik študentov in učencev je sestavljen in vsebuje enake podatke kot volilni imenik delovnih ljudi.

Kdo pripravlja volilne imenike

Splošne volilne imenike pripravlja organ, ki po uradni dolžnosti vodi register stalnega prebivalstva, to je Sekretariat za notranje zadeve občine.

Volilne imenike delovnih ljudi ter volilni imenik študentov in učencev sestavlja Komisija za sestavljanje volilnega imenika.

Komisijo za sestavljanje volilnega imenika imenuje delavski svet ali drug

ustrezen organ upravljanja in ima predsednika ter dva člana.

Komisija za sestavljanje volilnega imenika mora biti ustanovljena ter njen predsednik in oba člana imenovana najkasneje 10 dni po razpisu volitev.

Komisijo za sestavljanje volilnega imenika študentov oziroma učencev srednjih šol ustanovi svet šole. Predsednika in člana komisije imenuje izmed delovnih ljudi srednje šole ter učencev srednje šole. V Komisiji mora biti najmanj en učenec.

Naloge Komisije za sestavo volilnega imenika

1. Komisija mora sestaviti volilni imenik v osmih dneh od imenovanja predsednika in njenih članov.

2. Ko Komisija sestavi volilni imenik in ga razgrne, je dana možnost delovnim ljudem, ki imajo volilno pravico, da volilni imenik pregledajo in zahtevajo popravek. Popravek je mogoče zahtevati najpozneje 5 dni pred dnem, ki je določen za volitve.

Volilni imenik s eventualnimi popravki potrdijo predsednik in člani komisije za sestavljanje volilnega imenika s podpisom in pečatom organizacije oziroma organa, pri katerem je komisija.

Sekretariat občinske skupščine in izvršnega sveta

Nasvidenje na naslednjih volitvah

Pa smo ga dočakali tudi na Jesenicah. Konec lanskega leta bi se prišel kot predsednik frontne organizacije, letos pa je prišel že kot predsednik »nove« stranke. A vse kaže, da se na strankarski pluralizem še zlepa ne bomo navadili. Tako so Jožeta Smoleta sprejemali še v delovnih kolektivih po starem, mu najbrž potožili to in ono, upajoč, da bo »doli v Ljubljani« rekel kakšno dobro zanje. Sodeč po množici strank, ki se v teh dneh rojevajo po Sloveniji in tudi po ostalih predelih Jugoslavije, bodo morali v podjetjih kaj kmalu zaposliti novega človeka, ki bo organiziral sprejeme in pisal scenarije obiskov

političnih veljakov. Sicer mi ni znano, kako so na Jesenicah sprejeli Krambergerja, ki bi rad kandidiral za predsednika predsedstva Slovenije, kako so sprejeli predstavnike Socialdemokratske zveze Slovenije in kako našega rojaka dr. Marika Lenardiča, ki upa na izdatno pomoč Jeseničanov na volitvah, a vseeno bi upal staviti, da niso bili deležni »dekora v modrem«, ki je Smoleta čakal najmanj štiri ure pred Kosovo graščino.

In še ena velika razlika se izkaže pri vsakem obisku »republikancev«. Medtem ko naši lokalni politiki opevajo lepote Gornjesavske doline in znova in znova predajajo opojnosti Julijskih Alp in se včasih spominjajo malo potožiti o težki gospodarski situaciji (ki nas je mimogrede pribila na dno vseh republiških razpredelnic) in s ponosom v oči izjavijo, da smo pri nas »Jugoslavija v malem« in ne pozabijo omeniti, da smo občina na skrajnem severozahodu (in s tem rušimo vsa pravila, saj so enote s takimi gospodarskimi rezultati in stanjem praviloma na jugu) in da mejimo na Avstrijo in Italijo (pa se zlepa ne prepusimo vplivom z gnilega zahoda), so »republikanci« bolj neposredni: Bomo zmagali na volitvah? Predobro se zavedajo, da se glasovi v končni konsekvenci prevedejo v celine in da je od tega odvisna kariera posameznikov. Tako jih tudi tiste bajke in povesti o lepotah, pridnih rokah in rdeči tradiciji ne zanimajo kaj dosti.

Vendar to ne velja le za zadnji obisk predsednika ex-frontne organizacije na Jesenicah. Po tem obisku mi je poznan le en kamenček več v tem predvolilnem

mozaiku jeseniške občine. Nisem več prepričan, da bo jeseniška socialistična zveza sploh kdaj sposobna uresničiti program, s katerim stopa v volilni boj. Zakaj? Že pri programu obiska predsednika Smoleta so nas vse, ki smo jih čakali v Kosovi graščini, »nategnili« za eno uro in petindvajset minut (namesto ob 11. uri so se prikazali ob 12.25). Pri tem so vsa opravčila zaman, saj se v državah strankarskega pluralizma na popravke napak čaka tudi po nekaj let, ali bolje rečeno do naslednjih volitev.

M.C.

Jože Smole v pogovoru z Jeseničani (foto M. Kolenik)

Sporočilo

Člani Slovenske demokratične zveze v naši občini so ustanovili iniciativni odbor. Interesenti lahko dobijo gradivo pri Marku Hudniku v knjižnici - na Trgu T. Čufarja 4.

Domislice in reki v šaljivi preobleki

Ali boži služabniki lahko postanejo svetniki, tudi kadar vtikajo prste v peklenški ogenj?

Parapsihološki paradoks so ladje, ki so hkrati na popravilu v ladjedelnicah in na križarjenju okoli sveta.

Status quo narave: ledena doba.

S plavimi kuvertami se spreminjajo mestna in vaška jedra v srčaja gnezda.

Benjamin GRACER

Po 14. kongresu: Spet ti Slovenci (ali somrak nekega upanja)

Bila sem med nekaj več kot 1.600 delegati, od tega 139 iz Slovenije, na 14. kongresu ZK Jugoslavije od 20. do 22. januarja v Beogradu. Iz jeseniške občine je bil še Oto Kelih, iz radovljiske pa Janko Stšek.

In vtisi? Vsekakor izjemni. Nobenih problemov v zvezi z bivanjem, prijazni uslužbenci v hotelu, tudi varnostniki v Sava centru, izjemno razpoloženje med slovenskimi delegati. Beograd pa smo zapuščali s čisto vestjo - tri dni na mučnih, dolgih zasedanjih, ko človek težko prenaša vse obtožbe, smo poskušali, argumentirano in trezno, še enkrat predstaviti naše poglede na razvoj, vloga partije v njem ter to, da ne gre za Slovence ali spor s Srbi. Povedali smo, ne fe domači, predvsem tuji javnosti, da mislimo zares in da smo del teh opredelitev v Sloveniji že vnesli v zakonske in druge norme. Če želimo razvoj in napredek, morajo ti procesi demokratizacije postati prevladujoči tudi v ostalih delih Jugoslavije. In kljub temu, da glasovanje o posameznih slovenskih amandmajih ni prineslo potrebne večine vseh delegatov, je za marsikateri predlog glasovalo več (čeprav ne zadosti), kot jih je bilo proti. To in ravnanje po našem odhodu iz velike dvorane Sava centra daje upanje, da se premika tudi drugod. Čeprav ne bo šlo niti lahko niti hitro.

Petek
Mračilo se je že, ko smo se z letalom MD 82 Adria Airways dvignili nad Brnik. Veselo razpoloženje, nobene nerazumevanja. Emil Milan Pintar je razpredal misli o zdravstvenem stanju otrok v Zasavju. Iz nad megle, ki se je razprostirala čez rečice, sta se visoko dvigovala dimnika in bruhala v zrak škodljive zmesi. In pravi, da bi bilo za te otroke koristneje, če bi jih za teden, štirinajst dni poslali, kar cele šole, v kakšen drug slovenski kraj, da se

tako vsaj malo naučijo čistega, svežega zraka. Se sploh zavedamo, v kako obupno zasvinjanem zraku živijo ti otroci?

Tema je že bila, ko smo pristali v Beogradu. Kar nekam predolgo smo čakali na prtljago in se potem, z dvojnimi spremstvom skozi rdeče luči v treh avtobusih odpravili proti hotelu. Vmes smo se ustavili v stavbi skupščine mesta in vzeli še nekaj kongresnega gradiva.

Sobota

Prvi dan kongresa in prvi zapleti. Dve uri in pol je trajalo, da smo se izrekli o dnevnem redu. Pa so kasnejši dogodki pokazali, kako prav smo imeli, ko smo predlagali, da postane osrednji kongresni dokument Deklaracija v osemnajstih točkah (od 599 amandmajev na kongresne dokumente jih je bilo 76 odstotkov vezanih na Deklaracijo) in da Milan Pančevski svojega referata ne bere. Seveda ni smo uspeli. A je ostal njegov referat (mi smo glasovali proti), edini sprejeti dokument kongresa. Še posebno zanimivo je bilo to glasovanje. V nasprotju z normalnim umevanjem pomena barv je bila na kartonih »ZA« rdeča barva in na kartonih »PROTIV« zelena. In štetje! Ročno! Dekleta so imela na skrbi vsaka nekaj vrst in potem so to sporočala nekomu v dnu dvorane, ta pa potem spet nekomu in ta slednji delovnemu predsedniku. Dvorana Sava centra sprejme okoli 2.000 ljudi in, kot je nekdo dejal, narejena je bila za čase, ko so bili še vsi »ZA«.

Popoldne se je nadaljevalo delo v komisijah. Največ delegatov se je odločilo za komisijo za gospodarski sistem, pa se jih je veliko tudi premislilo, saj so bile razprave, razen redkih izjem (delegatov iz Slovenije in Hrvaške) po scenariju: vsak je predstavljal probleme iz svojega okolja, ki da ga drugi izkoriščajo. Kot neki delegat iz BIH, ki je obtoževal Fructal,

kako da ga izkorišča, on pa tako dobro dela, a mu zelo malo plačajo, sami pa imajo tako visoke plače. In tako dalje.

Veliko bolj zanimivo je bilo v komisiji za politični sistem, kjer je že prvi nastop dr. Cirila Ribičića izzval sedemnajst repolik (kratkih odgovorov na razpravo). Ker je bilo prijavičenih razpravljalcev več kot 150, in zaradi replik, predvsem na slovenske, pa tudi razprave nekaterih delegatov s Kosova in Hrvaške ter BIH, so bile razprave omejene na pet minut in replike na dve minuti.

Nekatere razprave so bile znane. Ni šlo brez obtoževanj Slovencev, brez Cankarjevega doma itd.

In že na sami seji se je zgodila diferenciacija prof. Dušija s Kosova, ki je opozoril na spoštovanje človekovih pravic in svobod, spoštovanje kulturne identitete. Eden izmed delegatov, verjetno tudi s Kosova, se je vprašal, kako lahko tak človek sploh še dela na univerzi, ko tako razmišlja. In tedaj se je oglasil prof. dr. Tomaž Kalin (sicer direktor Instituta Jožef Stefan) z mislijo, da je prepričan, da za delo na univerzi velja kot prvi kriterij strokovna usposobljenost, ne pa politično prepričanje. In spet replike.

Delo smo končali ob desetih zvečer. Zatem pa smo se odpravili v dom JLA, kjer je bila krajša slovesnost v počastitev 70. rojstnega dne Vinka Hafnerja. Obilo zdravja mu je v imenu vseh zaželel Borut Pahor, eden izmed najmlajših članov predsedstva slovenske partije.

Nedelja

Delo po komisijah se je začelo ob osmih oziroma pol ure kasneje. V komisiji za politični sistem je trajalo do drugega dne čez drugo uro ponoči. Številne razprave, številni predlogi, kako drugače zastaviti to delo, kako spremeniti.

Delo v tej komisiji je začel Milan Kučan, kmalu za njim se je oglasil k besedi Slobodan Milošević v znanem slogu... In vsak slovenski predlog, pripomba, pobuda, je bila pospremljena z replikami.

To je bil predvsem kongres replik in kartonov.

V dvorani sem sedela med delegati iz BIH. Bili so iz Mostarja, mladi, ki se zavedajo nujnosti vstopa - približevanja Evropi, ki želijo delo v svojih delovnih

kolektivih modernizirati, ki podpirajo slovenske usmeritve, ki že sedaj sodelujejo s slovenskimi podjetji.

Pogovarjala pa sem se tudi z Dušanom Pekićem, sekretarjem zvezne borbevske organizacije, iz Beograda. Ko je beseda nanesla na Kosovo, se ne more otresti stereotipov o posilstvih (lani so bila tri), o izseljevanju, slovenski podpori separatistom itd.

Zanimivo pa je bilo nekaj. Tudi delegati iz Srbije bi sprejeli nekatere slovenske predloge, a bi jih uveljavili pri pisanju novega programa in statuta, ne sedaj.

Ponedeljek

2. plenarna seja bi se morala začeti ob desetih, pa se je šele ob pol treh. Bilo je mučno popoldne, polno vnovičnih obtožb, tako, da marsikateri slovenski delegat tega negodovanja ni niti skrilal. Večina slovenskih delegatov nas je sedela skupaj in tudi samo »famožno« glasovanje s kartončki je pokazalo, kje kdo sedi. Tako da leč so šle delitve. Eden za drugim so propadali naši amandmaji k predlogu Deklaracije, o vstopu v Evropo, o spoštovanju človekovih pravic, proti mučenju v postopkih pred organi pregona, o blokadi, o zvezi zvez itd.

In ko je bila razprava zaključena, ko ni bilo več razpravljalcev in je predsedujoči hotel dati amandmaje in predlog Deklaracije na glasovanje, je za besedo prosil dr. Ciril Ribičić. Že prej je enkrat v popoldanski razpravi opozoril na stališče slovenskega kongresa, in da preglasovanje cel republiške organizacije o vitalnih vprašanjih nadaljnega dela ne pride v poštev. Tedaj, nekaj pred pol enajsto zvečer, je ta svoja stališča še enkrat ponovil. In ker smo poskušali vse, da bi se enkrat pojasnili naša stališča (in dogajanja v sosednjih socialističnih državah kažejo na pravilnost naših hotenj), glasovanje pa je pokazalo svoje, je predlagal, da tisti slovenski delegati, ki se strinjajo, da ni več mogoče skupno nadaljevanje kongresa, zapustijo dvorano.

In ob 22. uri in 27 minut smo zapustili veliko dvorano, ob spremljavi ploskanja, tudi živogov. In ob odhodu je neka delegatka rekla: »Samo vi pojdite. Mi že lahko brez vas«. In dejala sem ji: »Tudi vi boste odšli«.

Pred dvorano smo na monitorjih gledali še nastop Ivice Račana, ko pa je začel govoriti Slobodan Milošević in predlagal nadaljevanje plenarne seje. Malo pred pol četrtro uro zjutraj smo dočakali tudi to. A kongres je bil za slovenske delegate končan, odnosi z ZKJ do konference v februarju pa zamrznjeni.

Ob sedmih zjutraj je bilo potrebno že vstati. Ob osmih so avtobusi, prav tako s spremstvom, že odpeljali izpred hotela, naravnost na surčinsko letališče, do vхода v letalo. Izstopili smo, vzen iz avtobusa prtljago in vstopili v letalo.

Ob devetih smo odleteli iz Beograda in na Brniku nas je pozdravilo toplo sonce.

Šele sedaj sem pravi človek, ko je tega konec, je dejal dr. Gojko Stanič.

Ob enih je bila v Ljubljani razširjena seja CK ZKS, na kateri smo skupaj ocenili delo na kongresu in se predvsem ozrli v prihodnost. Konferenca bo v nedeljo, 4. februarja, in tedaj naj bi tudi dokončno opredelili nadaljnje delo tako slovenske partije kot tudi sodelovanje v okviru Jugoslavije. Vsekakor bo sodelovanje z vsemi demokratično usmerjenimi in Jugoslaviji teklo naprej.

Proti večeru sva bila z Otom spet na Jesenicah. Mesto je bilo tako, kot sva ga zapuščala.

Vmes pa so bili dnevi v Beogradu, katerih pomembnost bo lahko ocenila šele zgodovina. Vsekakor je bil to čas trdih preizkušenj, čas, ko spoznaš, da tisto, kar si prepričan, dokazuje tudi z dejanji, da reformska, demokratična pot, ki so jo začeli slovenski komunisti, ni taktična poteza, ampak zavestna odločitev in predvsem, vsaj upam tako, spodbuda tudi za druge v Jugoslaviji.

Rina Klinar

Dolikovci ob kulturnem prazniku slovenskega naroda

Jutri, v petek, 2. februarja, bodo ob 18. uri v razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice odprli skupinsko razstavo likovnih del članov likovnega kluba Dolik v počastitev 8. februarja - kulturnega praznika slovenskega naroda. Krajski koncert ob otvoritvi bo imel moški vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica.

Letos mineva petinštirideset let, odkar je predsedstvo Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta proglasilo 8. februar, dan smrti dr. Francea Prešerna, osrednjega slovenskega književnega genija, za kulturni praznik slovenskega naroda. »Ta dan naj se poslej s proslavami in svečanostmi praznuje po vseh slovenskih prosvetnih in kulturnih ustanovah in zavodih. Ves slovenski narod naj se proslavam svojih kulturnih in prosvetnih ustanov pridruži in pri njih sodeluje,« je zapisano v odloku.

Likovniki, združeni v likovnem klubu Dolik pri DPD Svoboda Tone

Čufar Jesenice, so se temu pozivu odzvali že prvo leto svojega delovanja, leta 1947. Od takrat dalje vsako leto pripravijo skupinsko razstavo likovnih del svojih članov po strožjih izbornih kriterijih. Kulturni praznik slovenskega naroda so Dolikovci sprejeli tudi kot izziv za prikaz svojih ustvarjalnih dosežkov, kot pomembno sestavino in razsežnost kulture našega območja. Z letošnjo razstavo likovni klub Dolik vstopa tudi v petinštirideseto leto svojega neprekinjenega delovanja.

Umetnostnemu zgodovinarju in likovnemu kritiku dr. Cenetu Avgu-

štinu je predložilo 93 del osemnajst članov, med katerimi je izbral trinideset del. Svoja dela tako razstavljajo:

Janez Ambrožič, Ivanka Arzenšek, France Berce, Branko Čušin, Evgen Guštin, Janko Korošec, Zora Kovše, Pavel Lužnik, Tine Markež, Slavimir Mihajlovič, Anton Modričan, Rudi Reichman, Marko Rolc, Draga Soklič, France Vandot, Cveto Velikajne, Ana Mlekuš - Višnar, Marjan Židanek.

Skupinska razstava likovnih del članov Dolika bo v salonu na ogled do vključno 21. februarja. Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Ideja za branje

(neobvezni predlogi za obiskovalce jeseniške knjižnice in za druge bralce Železarja)

I. Kdor opazuje te reči, že nekaj časa ve, da se je - kot vse revolucije tega sveta - tudi seksualna revolucija utrudila. Sami ne vemo, kdaj in kako je zgubila zagon. Veliki mojstri psihotehnike pa še vedno uporabljajo njene motive v reklamah in drugod. Kar zadeva pornografijo in erotiko v literaturi: občinstvo nič več ne hlata po tej tematiki.

Ne glede na to bi vas v današnjem sestavku spomnil na avtorja, ki je pred desetletji bolj kot kdo drugi šokiral slovensko občinstvo. Alberto Moravia je izdal *Rimljanko* 1947. leta, dobrih deset let kasneje je prišel na svetlo slovenski prevod. Njegovega *Človeka, ki gleda*, smo dobili lani - s precej manjšo zamudo. Moravia se mi zdi še vedno zanimiv, čeprav se pri njem vse vrte okrog seksa - in čeprav ta tema ni več tako zanimiva! To velja za njegova zgodnja dela - do neke mere pa tudi za njegov najnovejši roman. Moravia se svoje snovi loteva razumsko, v marsičem je bli-

zu nekdanjim kritičnim realinom. Njegova pritegljivost mi je v tem trenutku skrivnost. Dejstvo je, da njegova literatura ne zastari. Če njegovih zgodnjih romanov še niste brali, vzemite kakšnega v roke. Če je Moravia vaš stari znanec, preberite še *Človeka, ki gleda* - ali pa premislite, ali bi se vam ljubilo še enkrat brati *Rimljanko*, Prezir, Dolgčas ali *No tranje življenje*.

II. V katerem oddelku knjižnice bi iskali poljudnoznanstveno literaturo, ki bi se navezovala na Moravieve romane? Mogoče je nekaj takih knjig pri etnologiji, saj tja sodi tudi žensko vprašanje, odnosi med spoloma. Nekaj naslovov: ajstarejša obrt, Močnejše od moških, Ljubezen tod in drugod. SA30 Ali pa dve bleščeci satirični (lahko bi rekli zafrkljivi) knjigi nemške avtorice E. Vilar v hrvaškem prevodu: *Dresirani muškarci* in *Pravo na drugo ženo*. Lahko bi izbrali tudi študijo o posilstvu, ki je izšla predlanskih v zbirki Krt S. Brownmiller: *Proti naši volji*. To knjigo smo uvrstili med pravo, glede

na to, da obravnava dejanje, ki naj bi bilo kaznivo.

Pa ne, da bi vas skušal prepričati, da berite prav katero izmed navedenih knjig: kažem vam le možna pota izbire. Knjig je slejkoprej več kot spoznanja željnih bralcev - vsaj pri nas.

M.H.

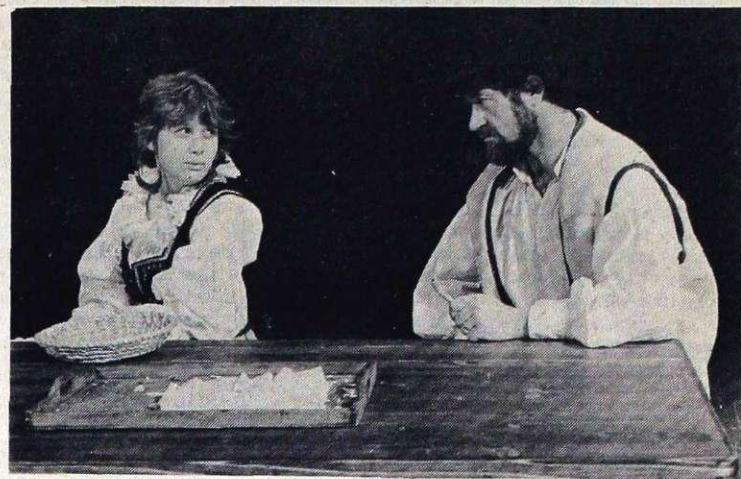
Recital ob kulturnem prazniku

Občinska knjižnica Jesenice bo za Prešernov dan priredila recital z naslovom *Živi jeseniški pesniki*.

Pesmi domačih avtorjev bosta recitali znani igralki Slava Marošević in Magda Flander. Recital bo 8. februarja ob 18.30 v Mali dvorani prireditvenega centra (to je v otroški knjižnici).

Vljudno vabljeni!

Premiera ob slovenskem kulturnem prazniku

Jeseniški gledališčniki se pridružujejo praznovanju 200. obletnice slovenskega gledališča.

V ta namen pripravljajo izven rednega programa jubilejno predstavo *ŽUPANOVE MICKE*, s katero se bodo premierno predstavili na predvečer slovenskega kulturnega praznika

v sredo, 7. februarja ob 19.30

Predstava je naštudirana tudi za nastop v Nagoldu (ZRN) za DAN SLOVENSKEGA ZDOMCEV (10. februarja).

Zato je tekst *ŽUPANOVA MICKA* v ta namen nekoliko prirejen tako, da bo vsaj deloma razumljiv tudi nemško govorečim poslušalcem.

Predstavo pripravljajo:

— režiser Miran Kenda, ki je tudi priredil tekst,

— scenograf Jože Bedič z mizarskim mojstrom Dolinšek Marjanom, medtem, ko sta kostume pripravili Melita Vovk kot kostumograf in Danica Zemlja kot šivilja.

V posameznih vlogah *ŽUPANOVE MICKE* bodo nastopili: Rado Mužan, Nataša Černe, Klemen Košir, Irena Leskovšek, Igor Škrli, Uroš Smolej in Franci Černe.

Za svečano premiero so vstopnice že v predprodaji!

V nedeljo, 4. februarja ob 10. uri bo v Gledališču Tone Čufar na Jesenicah spet na sporedu

Vaša naša matineja

Tokrat smo v goste povabili lutkarje iz Besnice. Predstavili se bodo z igrico Miha Mazzinija *SLONČEK LEOPOLD*. Kot običajno pa vas bo pozdravil tudi medvedek BRUNDA GUNDA.

Tudi na risanje nismo pozabili. Po matineji vas bo v avli gledališča čakal papir in barvice.

OTROCI, PRIČAKUJEMO VAS V GLEDALIŠČU!

Občinski muzej pred ustanovitvijo

Skoraj nenavadno je, da ima mesto kot so Jesenice, s stoletno železarsko tradicijo, še vedno neurejeno varovanje premične dediščine oz. muzejske dejavnosti. Vrsta manjših ustanov in zbirk v občini deluje samostojno ali v okviru druge organizacije, kar pomeni razdrobljeno in neenotno ter seveda nestrokovno. Od teh imajo nekatere že prav častljivo starost (Tehniški muzej Železarne Jesenice, Prešernova rojstna hiša, Finžgarjeva rojstna hiša), nekatere pa so nastale šele v zadnjih letih (stalne zbirke v Kosovi graščini, etnološka zbirka v Líznejkovi domačiji v Kranjski gori, Triglavsko muzejska zbirka v Mojstrani).

Skoraj neverjetno je, kakšno kulturno dediščino so nam zapustili samo kraji od Most do Rodin in Vrbe. Na ledini v »Ključih« so ostanki rimske »vile rustice«, na Ajdnu je kasnoantična naselbina, v Honovi hiši na Breznici so bili rojeni znameniti bratje Janša (na Antona spominja njegov čebelnjak), v Doslovčah rojstna hiša Frana Saleškega Finžgarja, v Vrbi dr. Franceta Prešerna, v Žirovnici čaka na ureditev rojstna hiša Prešernovega prijatelja Matije Čopa, v Mostah pa se pot kulturne dediščine zaključijo s spomenikom ustreljenim talcem. Pomemben delež predstavlja tudi bogastvo cerkva od sv. Tomaža v Ratečah, preko fužinske cerkve Marijinega oznanjenja na Stari Savi do sv. Marka v Vrbi.

Z leti so nekatere zbirke prerastle v muzejske institucije, ki so bolj ali manj uspešno sledile razvoju muzejske dejavnosti na Slovenskem. Najpomembnejši delež pri tem ima gotovo Tehniški muzej Železarne Jesenice, ki v letošnjem letu praznuje štiridesetletnico svojega delovanja. Toda z izidom Zakona o naravni in kulturni dediščini (naprej Zakon) leta 1981 na Jesenicah ni bilo več ustrezne strokovne organizacije (muzeja), ki bi ustrezala oz. imela zagotovljene vse pogoje, ki jih je zahteval že omenjeni Zakon. Muzeji so po tem zakonu »organizacije, ki opravljajo strokovne naloge varstva naravne in kulturne dediščine kot glavno dejavnost« (70. člen), kar pa za že obstoječe zbirke in ustanove ne velja več. Specifičen razvoj muzejske dejavnosti na Jesenicah (predvsem v okviru železarne) je pripeljal muzejsko dejavnost Tehniškega muzeja do točke, ko je bilo treba nekaj spremeniti. V Sloveniji se je začela kompleksna študija okrog muzejske mreže v Sloveniji, v kateri pa Jesenice niso imele več svojega deleža oz. muzeja. Strokovne naloge z muzejskega področja so vse bolj prehajale na Gorenjski muzej iz Kranja pa tudi na druge institucije, ki so imele registrirano dejavnost (Tehniški muzej Slovenije, Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Slovenije v Ljubljani, Zavod za spomeniško varstvo Kranj itd.).

Že 8. oktobra 1985 je Izvršni svet Skupščine občine Jesenice predlagal

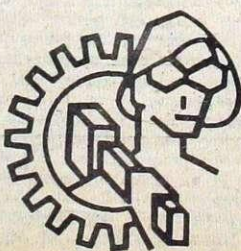
zboru združenega dela Skupščine občine v sprejem sklep, s katerim naj bi bila dana možnost »združitve celotne muzejske dejavnosti v enovito strokovno organizacijo, ki bi bila sposobna opravljati nadzor nad varstvom premične naravne in kulturne dediščine in upravne naloge kot javno pooblastilo ter voditi register spomenikov«. Zbor združenega dela je to pobudo sprejel in se opredelil, da se na Jesenicah ustanovi »enovita strokovna organizacija«, ki bi združila vse obstoječe institucije in zbirke. Izvršni svet je tudi imenoval poseben pripravljalni odbor za izdelavo elaborata o upravičenosti ustanovitve občinskega muzeja. Odbor so sestavljali predstavniki Železarne Jesenice, Kulturne skupnosti, Gledališča Tone Čufar, Planinskega društva in Skupščine občine Jesenice, torej vseh tistih institucij, ki so imele kakorkoli opraviti z zbiranjem in varovanjem premične naravne in kulturne dediščine. Odbor je začel s sistematičnim zbiranjem podatkov in razreševanjem posameznih spornih zadev, da bi lahko zagotovil vse pogoje, ki jih zahteva zakon, za ustanovitev muzeja. Tako so se zvrstili številni razgovori in sestanki z vodstvom železarne, Gorenjskim muzejem iz Kranja, Republiškimi komitejem za kulturo, predsedstvom Kulturne skupnosti Slovenije itd. Predstavljeni so bili vsi podatki in posnetek stanja v občini. Že v letu 1988 je kazalo, da pravzaprav republiški organi nimajo ničesar proti združevanju vseh muzejskih ustanov na Jesenicah v občinski muzej. Toda na predloženi osnutek elaborata o upravičenosti ustanovitve občinskega muzeja se je pojavila vrsta pomislekov in predvsem nezaupanje do predvidenih nalog bodočega muzeja, predvsem do predvidenih oddelkov (za starejšo in novejšo zgodovino, za arheologijo, za umetnostno zgodovino in etnologijo), češ da nekatere dejavnosti že pokriva Gorenjski muzej iz Kranja, čeprav ta institucija ni registrirana kot regionalna ustanova, ampak kot občinski muzej Kranja. Kljub temu je pripravljalni odbor za ustanovitev muzeja s strokovno službo skupščine občine Jesenice vztrajal pri pripravi in konec lanskega leta šel na razgovor z vodstvom Kul-

turne skupnosti Slovenije. Tu je dobil zagotovilo, da bo v začetku leta 1990 posebna strokovna komisija pregledala (ponovno!) vse zbirke in muzejske ustanove na Jesenicah in se le na osnovi tega dala soglasje k začetku postopka o ustanavljanju občinskega muzeja.

Na Jesenicah smo prepričani, da občina s takim bogastvom naravne in kulturne (premične) dediščine zasluži svoj osrednji muzej, ki bo samostojno, uspešno in predvsem strokovno zbiral in varoval to dediščino, ki se je nabrala v skladiščih in na razstavah, pa tudi tisto, ki je še vedno v privatnih zbirkah. Z enotno muzejsko ustanovo na Jesenicah bodo seveda podani pogoji za celovito muzejsko dejavnost. Med te spada tudi razreševanje sedeža muzeja v Ruardovi graščini na Stari Savi, za katerega je že pred leti dala soglasje tudi Železarna Jesenice, vendar je dostop do Stare Save še vedno za tovarniško ograjo. S spreminjanjem namembnosti tovarniških obratov v Hrenovici, bi muzejski kompleks na Stari Savi lahko dobil stik z vitalnim delom mesta, saj je bil dosedaj povsem izoliran med tovarniške hale. Stari Savi bi seveda s tem lahko povrnili del nekdanje funkcije (kot enega središč Jesenic), s tem da bi obnovili celoten kompleks, ki ga sestavljajo poleg graščine še fužinska cerkev, stanovanjska zgradba »kasarna« ter tudi ostanki znamenitega plavža.

Morda naj za konec zapišem samo še to, da sem v naslovu namenoma izpustil vprašaj, saj je treba do ustanovitve vendarle urediti še nekaj ključnih stvari (od soglasja republike, do sklepa občinske skupščine). Skoraj si ne morem predstavljati, da bi bile Jesenice ena redkih občin v Sloveniji, ki ne bi uspele samostojno razrešiti vprašanja varovanja premične dediščine in s tem seveda ustanovitve občinskega muzeja.

Tone Konobelj

Plesni tečaji in mala plesna šola

Plesna šola Kranj vas vabi v jeseniško telovadnico Gimnazije na - plesne tečaje za mladino in starejše v sredo, 7. februarja, ob 18. uri začetni tečaj in ob 19.30 nadaljevalni tečaj.

- malo plesno šolo za predšolske otroke od 5. do 7. leta v sredo, 7. februarja, ob 16. uri začetna predšolska skupina in ob 18. uri nadaljevalna predšolska skupina.

Informacije dobite vsak dan od 7. do 11. ure po telefonu 37-949. Vpišete se lahko pol ure pred pričetkom posameznega tečaja v Gimnaziji Jesenice.

Ljubitelji plesa vabljeni!

Tehniški muzej Železarne (foto I. Kučina)

Kosova graščina (foto M. Kolenik)

Prispevki za medicinske aparature

V decembru so za medicinske aparature v jeseniški bolnici darovali:

Družina Ličof, Bokalova 17, Jesenice, namesto cvetja na grob pok. strica Ivana Ličofa - 500.000 din

Mira Svetina, Ljubljana, Zihorlova 2, v spomin na pok. Tatjana Zupan - 1.000.000 din

GG Bled, prispevek Jožeta Legata za mesec november - 1.911.900 din

Družina Kisič, Blejska Dobrava, namesto venca za Alfonza Jakopiča - 300.000 din

Sestrični Dragica in Julka namesto cvetja na grob pok. bratranca Vinku Železniku - 500.000 din

Rezka Prešeren, Titova 18, Jesenice, namesto novoletnih čestitk - 1.000.000 din

Hišni svet Ceste talcev 7, Jesenice, namesto cvetja pok. sosedi Ivanki Oblak - 2.900.000 din

Integral, TOZD MPP, delavnice in turizem Jesenice, namesto venca za pok. sodelavca Franca Periča - 3.000.000 din

Družina Juvan, Žirovnica, namesto cvetja na grob Tatjane Zupan - 500.000 din

Stanovalci Bokalove 5, Jesenice, namesto cvetja na grob sostanovca Janeza Kerna - 2.000.000 din

Železarna Jesenice, odstopljen honorar Rine Klinar za november v Železaru - 2.865.600 din

Železarna Jesenice, odstopljen honorar Janeza Svoljška za november v Železaru - 597.000 din

Železarna Jesenice, odstopljen honorar Jakoba Medja za november v Železaru - 716.400 din

DO Elektro Gorenjska, Kranj - prispevek namesto žalnega venca - 5.000.000 din

Obč. skupnost socialnega skrbstva Radovljica - odstopljen honorar Franca Čopa, Studenčice - 1.900.000 din

Obč. raziskovalna skupnost Radovljica - odstopljen honorar Jožeta Jesenka, Brezje - 2.660.000 din

in Borisa Poljšaka, Radovljica - 950.000 din

Slavka Oblak, Stražišarjeva 37, Jesenice, namesto cvetja za pok. Minko Lozar - 300.000 din

Svet stanovalcev bloka C. revolucije 9, Jesenice, namesto venca za pok. Minko Lozar - 5.830.000 din

Zofija Grohar, Slavka Černeta 32, Kranjska Gora, prispevek - 5.000.000 din

Borut in Alenka Cegnar, Selo 8/a, namesto venca na grob Tončke Urbas - 2.000.000 din

Stanovalci stolpnice Titova 85, Jesenice, namesto venca za pok. Tončko Urbas - 5.399.600 din

Martin Hriberšek, darilo - 246.900 din

Neimenovani občan, darilo - 512.600 din

Ana Stenko, gostilna Trebušnik Žirovnica, namesto čestitk ob Novem letu - 3.000.000 din

Prijatelj Mirka Urbasa, namesto cvetja njegovi pokojni mami Tončki - 6.000.000 din

Skupna vsota zbrana denarja v letu 1989 je 202.153.660 din. Delavci splošne bolnice Jesenice in uredništvo Železara se zahvaljujemo za prispevke!

Pridružite se tudi vi in prispevek namesto venca in cvetja na grob pokojnim ali namesto drugih volil, čestitk in podobno, nakažite na žiro račun: SPLOŠNA BOLNICA JESENICE, številka 51530-603-31205, z navedbo: »namesto venca za tega in tega...«, darila in podobno.

Dežurni trgovini

V soboto, 3. februarja, bosta na Jesenicah, ob 8. do 18. ure odprti trgovini:

- ŠPECERIJA Bled, Jesenice, Titova 22, in
- ROŽICA, poslovalnica 14, Javornik, Pot O. Novaka 8.

Dežurna lekarna

V februarju je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna na Jesenicah.

Razstveni salon Dolik Jesenice

V razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 3. do 21. februarja na ogled skupinska razstava likovnih del osemnajstih članov likovnega kluba Dolik v počastitev kulturnega praznika slovenskega naroda. Razstavljeno je triinšestdeset del.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Biodinamika pridelave hrane

Društvo mejnih ved Jesenice organizira predavanje Biodinamika pridelave hrane v torek, 6. februarja, ob 18. uri v predavalnici Gasilskega doma Železarne, v bližini Obratne ambulante.

Predavanje bo vodila Ivana Janša.

Vabljeni!

DMVJ

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

2. februarja, POČITNIŠKA MATINEJA: amer. fant. komedija HARRY IN HENDERSONOVI ob 10. in 16. uri. Ob 17.45 in 20. uri amer. pust. fant. film BREZNO.

3. februarja, POČITNIŠKA MATINEJA: amer. akcij. film AMERIŠKA NINJA II. ob 10. in 17. uri. Ob 18.45 in 21. uri amer. pust. fant. film BREZNO.

4. februarja, POČITNIŠKA MATINEJA: amer. ital. akcij. komedija ŠTIRI PESTI PROTI RIU ob 10. in 17. uri. Ob 19. uri amer. pust. fant. film BREZNO. Ob 21.15 premiera amer. krim. filma SMRTONOSNA IGRA.

5. februarja, amer. krim. film SMRTONOSNA IGRA ob 18. in 20. uri.

6. februarja, ni kino predstav.

7. februarja, amer. krim. film SMRTONOSNA IGRA ob 18. in 20. uri.

8. februarja, premiera amer. akcij. filma KARATE KID III. ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

4. februarja, amer. ital. akcij. komedija BARBARI ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

2. februarja, amer. pust. film SKRIVNOST ZLATE PIRAMIDE ob 18. uri. Ob 20. uri amer. trda erotika OSVOBODITEV MISTY BEETHOVEN. Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

radio triglav jesenice

Petek, 2. februar: 14.00 — pričetek programa, 14.10 — pregled dogodkov in povabila, 15.00 — Naša akcija — iščemo najnižje cene, 14.30 — Domače novice, 15.00 — Rekli so, 16.30 — Dohodki in odmevi, prenos skupnega programa slovenskih radijskih postaj, 16.00 — obvestila, 16.30 — Domače novice, 17.00 — Kamen spotike, 18.00 — čestitke poslušalcev in EP, 18.40 — Povabljeni ste, 18.59 — zaključek programa.

Sobota, 3. februar: 14.00 — pričetek programa, 14.10 — Sobotna povabila — vmes ob 14.30 Domače novice, 15.30 — Dohodki in odmevi — prenos skupnega programa slovenskih radijskih postaj, 16.00 — obvestila, 16.30 — Domače novice, 16.45 — Zabavno glasbena oddaja, 17.45 — obvestila, 18.00 — čestitke poslušalcev in EP, 19.59 — zaključek programa.

Nedelja, 4. februar: 10.00 — Povabila in obvestila, 12.00 — Nedeljsko popoldne, čestitke poslušalcev in EP.

Ponedeljek, 5. februar: 14.00 — pričetek programa, 14.10 — pregled dogodkov in povabila, 14.30 — Domače novice, 15.00 — Rekli so, 16.30 — Dohodki in odmevi, prenos skupnega programa slovenskih radijskih postaj, 16.00 obvestila, 16.30 — Domače novice, 17.00 — Tema dneva, 18.00 — čestitke poslušalcev in EP, 18.30 — Minute za resno glasbo, 18.59 — zaključek programa.

Torek, 6. februar: 14.00 — pričetek programa, 14.10 — pregled dogodkov in po-

vabila, 14.30 — Domače novice, 15.00 — Rekli so, 16.30 — Dohodki in odmevi, prenos skupnega programa slovenskih radijskih postaj, 16.00 obvestila, 16.30 — Domače novice, 17.00 — Tema dneva, 18.00 — čestitke poslušalcev in EP, 18.30 — Zanimivosti iz zabavne glasbe, 18.59 — zaključek programa.

Sreda, 7. februar: 14.00 — pričetek programa, 14.10 — pregled dogodkov in povabila, 14.30 — Domače novice, 15.00 — Rekli so, 16.30 — Dohodki in odmevi, prenos skupnega programa slovenskih radijskih postaj, 16.00 obvestila, 16.30 — Domače novice, 17.00 — Tema dneva, 18.00 — čestitke poslušalcev in EP, 18.30 — Zanimivosti iz narodno-zabavne glasbe, 18.59 — zaključek programa.

Četrtek, 8. februar: 14.00 — pričetek programa, 14.10 — pregled dogodkov in povabila, 14.30 — Domače novice, 15.00 — Rekli so, 16.30 — Dohodki in odmevi, prenos skupnega programa slovenskih radijskih postaj, 16.00 obvestila, 16.30 — Domače novice, 17.00 — Tema dneva, 18.00 — čestitke poslušalcev in EP, 18.30 — Vedno zelene melodije, 18.59 — zaključek programa.

PREKVENICE, NA KATERIH JE SLIŠEN PROGRAM RADIA TRIGLAV

89,8 Mhz — slinost: Jesenice
101,1 Mhz — slinost: Bohinj
96,8 Mhz — slinost: Gornjesavska dolina
86,0 Mhz in 87,7 Mhz — slinost: Radovljica, Kranj, Domžale, Kamnik in Bežigrad

Zahvale

Ob smrti našega dragega očeta

LOJZETA JERAŠA

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za izrečena sožalja.

Ob slovesu se posebno zahvaljujemo pevemu Društvu upokojencev v Jesenic, oktetu iz Žirovnice za čustveno zapete pesmi, govornikom za iskrene besede, Vojni pošti 5227 za razumevanje in sožalje, župniku in vsem, ki ste sočustvovali z nami.

Iskrena hvala.

Družini Jeraša in Kerštanj

Sindikalni organizaciji ETN se zahvaljujem za denarno pomoč v času mojega bolovanja.

Staško Vister

Sindikalnemu odboru elektrodelaevnice Jesenice se lepo zahvaljujem za novoletno čestitko in obisk na domu. Obenem želim vsem sodelavcem srečno in uspeha polno novo leto 1990.

Drago Milosavljevič

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za pozornost ob mojem življenjskem prazniku.

Ivanka Beguš

Sindikalni organizaciji in sodelavcem gradbenega vzdrževanja se zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezn.

Janez Alič

Občinski organizaciji ZZB NOV Jesenice se zahvaljujem za čestitko ob rojstnem dnevu. Vsem želim še veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Francka Springer

Sodelavcem priprave vložka v Jeklni 2 in še posebej 1. izmeni se zahvaljujem za darilo ob življenjskem jubileju, ki mi bo drag spomin.

Ljubomir Markovič

Sindikalni organizaciji Valjarna debele pločevine in sindikatu Železarne se zahvaljujem za denarno pomoč ob bolezn. moje hčerke.

Abdulah Mistrič

Z veseljem sem se odzval vabilu sindikalnega odbora Jeklovlek na občni zbor, na katerem sem se še zadnjič srečal z večino svojih sodelavcev. Iskrena hvala tudi za lepo darilo, ki mi bo drag spomin. Vsem nekdanim sodelavcem pa želim, da bi premagali vse gospodarske težave, ki tarejo naše gospodarstvo.

Ivan Lahajnar

Spoštovani sodelavci iz bluming štekla - adjustaža Javornik, naj se vam še enkrat lepo zahvalim za darilo: urni kazalec mi bo še naprej kazal čas v tem hrupnem svetu današnjega časa. Zahvaljujem se tudi sindikatu za lepo čestitko ob Novem letu in za denarno pomoč. Iskrena hvala. Obenem vam še enkrat želim veliko zdravja in uspešno delo.

Marjan Klančnik

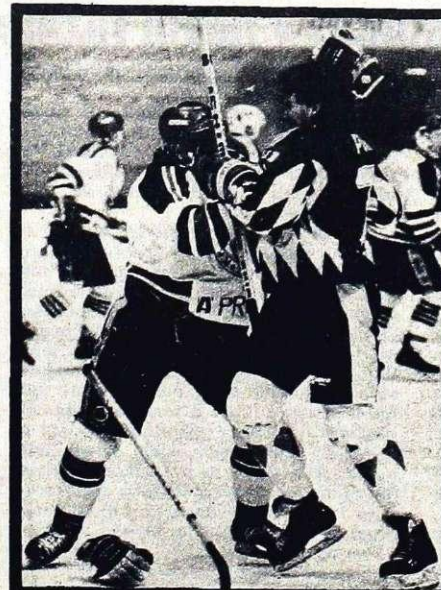
Ob mojem odhodu v pokoj čutim dolžnost, da se najlepše zahvalim vodstvu obrata Elektrode, sindikatu obrata, najožjim sodelavkam in sodelavcem za lep govor, prijeten humor, prijetno preživele urice in prelepa darila, ki ste mi jih poklonili ob slovesu. Vsemu kolektivu pa želim še veliko delovnih uspehov, nove dosežke v proizvodnji, dobro prodajo in končno za delo in prodajo tudi dober zaslužek.

Drago Bregant

Počitniška ura pravljic

V petek, 2. februarja, ste spet vabljeni v Kosovo Graščino na POČITNIŠKO URO PRAVLJIC. Najprej bomo prisluhnili pravljici ZRCALCE, nato pa si boste ogledali lutkovno igrico SAPRAMIŠKA. Tudi tokrat bosta predstavi ob 16. in 17. uri.

OTROCI, PRIDITE NA VAŠO URO PRAVLJIC!

		ST. SLOVENSKI PEVEC ZABAVNE GLASBE	SL. POLITIK (JOŽE) V GANI	LUKA KALČEV KARBO-NAT	NIKELI	LUKA OB. AŽOVŠČIN MORSU	SL. SUKAR IN GRAFIK (MIHA)	LETOPIŠ	NIKO KRALJ	OKRAS NA KAPI	ABRAHAMOV SIN	SNOD. KI SE NAMAŽE	NEKDAN. SULTANOV RAZGLAS		
JESENIŠKI MOKE-JIST		PRITOK VOLGE V SR	GATJ	PEVEC RAMAR-EOTTI	PREME-TENKA	DEL VIETNAM. ČASOVNA ENOTA	ŠIRJAVNA POMOČNI TV ZASLON	Ž. PEVSKI GLAS. GRAFIK JUSTIN	Ž. PEVSKI GLAS. GRAFIK JUSTIN	POGON DIVJADI	ZALIV TOMAŠ KOŠIR	IVANISTI MESEL ŽIDOV. KOLED.	BEGOVIC KANAL	IVAN TANČAR KOSTER	MOTNOST OČESNE LEČE
PTIČ PEVEC Z RIASTO RDEČIM GRLOM	TIPKA	EL SADI	NEKDAN. DELO NA DOMU	MESTO V SRBIJI	MINERAL. Z URALA PERIJA	PLOHA BARIJA IG. KANT	MASČOBNO TVIVO	MESTO V SRBIJI VENČNI ELEMENT	REKA V BIIH	ZDRIZ PEVEC KERSHAW	OPRATICA POUČENJE Z BRNDEM	HRV. IGAR (SVEN) VOSVODIN. PESNIK	ŠABAC ŽUČELKA KI PIČI	NADAV	
INDONEZ. POROČ. AGENCIJA	PREPROSTO SVETILO	ŽIVAHEN ITALIJAN. PLES	RIŽEVO ŽGANJE	SPREMIŠTO VILNARJEV	LUČAS	SLOVENSKI DIRIGENT TANTAL	BOG SON-CA V ST. EGIPTU	POVRO-CITEV RANE	MUZI-KALIJA	SESAVIL. DONNER	SOVČOČJE TONOV	SPROJ MOGE S TELEFON VARNJA DRACH	DEL TENIŠKE IGRE		

Hokejske novice

Redno delo državnega prvenstva je zaključeno. Za nami je 30 kol prvenstva, ki je potrdilo pričakovanja iz začetka sezone. Lahko bi rekli, da v jugoslovanskem hokeju ni nič novega. Zagrebški Medveščak v polfinalne boje športa iz prve pozicije, zato ima v nadaljevanju zagotovljeno tekmo več na domačem igrišču. Jeseničani so v dosedanjem delu sezone prikazali dokaj izenačeno, dopadljivo igranje in zanesljivo pristali na drugem mestu. Ljubljanska Olimpija je šele proti koncu rednega dela pokazala, da je resen tekmeček Jeseničani in Medveščaku. Enako velja za četrto uvrščenega Partizana, ki je za vse ekipe zelo neugoden tekmeček. Iziđe polfinalnih dvobojev je sila težko napovedovati. Izenačenost ekip je velika, na vseh tekmah je potrebno imeti nekaj sreče, o rezultatih pa odločajo malenkosti.

V jeseniškem taboru je mirno. Igralci se zavedajo, da je Olimpija spoštovanja vreden nasprotnik. Na polfinale se fantje zelo resno pripravljajo. To je pokazala zadnja tekma z Vojvodino, ko so »železarji« igrali od prve do zadnje minute zelo resno in odgovorno.

Že ta petek je pred jeseniškimi hokejski težka preizkušnja. V polfinalu Pokala Jugoslavije je žreb določil za nasprotnika prav Olimpijo in to v Ljubljani. Zmagovalec te tekme bo postal finalist pokalnega tekmovanja, hkrati pa bo pridobil psihološko prednost pred zaključnimi boji državnega prvenstva.

Izidi preteklega tedna:

Cinkarna Celje:Jesenice 2 (1.B ZHL)
3:2(1:1,1:0,1:1)
Gole sta dosegla Jan in Rožič.

Jesenice:Triglav (razigravanje RP ml. pionirji)
9:1(3:1,3:0,3:0)
Gole so dosegli Kamšek 3, Brgant 2, Šivic 2, Pretnar.

Bled:Jesenice (Kar. pokal ml. pionirji)
5:10

Gole za Jesenice so dali: Brgant 3, Pretnar 5, Razinger in Hlebanja.

Jesenice:Villach (Beljak) (pri-jat. tekma st. pionirji)
8:0

Gole so dosegli: Brun 2, Karahodžič 2, Markež 2, Klinar in Skofic.

Jesenice:Vojvodina (1. ZHL 30. kolo)
24:1(7:0,5:0,12:1)

Strelici za Jesenice so bili: Šuvak 4, Tišler 3, Mlinarec 3, Ščap, Kozar 2, Kopitar 2, Hafner 2, Smolej 3, Raspet, Jug in Magazin 2.

Program tekem:

Sobota, 3. februarja ob 10.30:
Jesenice : Medveščak (star. pionirji)

Sobota, 3. februarja ob 18. uri:
Jesenice 2 : INA Sisak

Nedelja, 4. februarja ob 10.30:
Jesenice : Villach (Beljak) (ml. pion. kar. pok.)

TOREK, 6. februarja ob 18. uri:
1. tekma polfinala državnega prvenstva
JESENICE : OLIMPIJA

Uspešno petletno delo Lokostrelskega kluba Jesenice

Med uspešne jeseniške športne kolektive v zadnjih letih brez dvoma sodi tudi Lokostrelski klub Jesenice. Ustanovljen je bil pred petimi leti. V tem času je združil kar precej privrženecv tega morda pri nas manj znanega, vendar izredno zanimivega športa. Predsednik kluba in hkrati trener je Peter Tomazin, mentorica in sodnica je njegova žena Marija Tomazin, v klubu pa dela še več drugih članov. Sedaj klub šteje trideset tekmovalcev. Precejšno pozornost namenjajo mladim, saj jih je kar polovica med tekmovalci. Čeprav trenirajo izredno malo časa, so že na prvih tekmovanjih dosegli lepe uspehe. Člani kluba se ubadajo tudi s problemi, predvsem z nabavo lokov in druge opreme.

Lani so ob petletnici kluba in za občinski praznik na Jesenicah organizirali mednarodni lokostrelski turnir. Ta bo odslej tradicionalen. Novembra in decembra lani so se tekmovalci udeležili nekaterih pomembnih tekmovanj.

Na dvoranski tekmi v Skofji Loki je bil pri članih najboljši na četrtem mestu Aleš Bedič, pri članicah pa Marija Tomazin na drugem mestu. Pri mladincih v prostem slogu je Uroš Rozman zmagal, pri mladinkah v instiktivnem slogu je Marjan Zupan zasedel tretje mesto, enako mesto pa tudi Primož Reškovec pri pionirjih.

V Senčurju je na tekmovanju v počastitev krajevnega praznika pri članicah Marija Tomazin zmagala, pri članih pa je bil Andrej Vister sedmi, Zmago Dolinšek pa je zasedel osmo mesto. Pri mladincih v instiktivnem slogu je Milodrag Gogić zmagal, Marjan Zupan pa je zasedel četrto mesto. Pri mladinkah v prostem slogu je Uroš Rozman zasedel tretje, Joža Skušek pa četrto mesto.

Se posebej velja seveda omeniti lepe uspehe članov Lokostrelskega kluba Jesenice na republiških prvenstvih v decembru v Postojni in Tolminu. V posameznih kategorijah so Jeseničani osvojili deset medalj. Pripomniti je še treba, da so nekateri mladi ljubitelji tega športa sploh prvič nastopili na tekmovanju in zasedli solidna mesta.

REZULTATI — republiško prvenstvo 2x18 m — POSTOJNA — uvrstitve Jeseničanov:

Člani prostor: 3. mesto: Aleš Bedič, 9. Andrej Vister, 10. Peter Tomazin, 11. Toni Auher, 12. Zmago Dolinšek. Članice prosto: 2. Marija Tomazin. Mladinci prosto: 7. Uroš Rozman, 8. Joža Skušek.

Pionirji prosto: 3. Aljoša Vister. Pionirji — instiktivno: 4. Primož Reškovec, 6. Aleš Gruškovnjak, 9. Nihad Hadžimuratović, 10. Grega Zakrajšek, 11. Matej Kobal.

Republiško prvenstvo 2x18 metrov — TOLMIN — uvrstitve Jeseničanov:

Člani prosto: 3. Peter Tomazin, 8. Andrej Vister.

Članice prosto: 2. Marija Tomazin. Mladinci prosto: 2. Uroš Rozman. Mladinci — instiktivno: 2. Milodrag Gogić, 3. Andrej Lužnik, 4. Marjan Zupan.

Pionirji prosto: 3. Aljoša Vister. Pionirji instiktivno: 1. Aleš Gruškovnjak, 4. Primož Mravlje, 5. Primož Reškovec.

Ekipno so člani — Jeseničani zasedli drugo mesto in so le pet točk zaostali za predstavniki Ankara.

J. R.

Kako naprej v telesni kulturi v novih razmerah?

To vprašanje, ki marsikje prerašča v dilemo, je bilo v prejšnjem tednu v središču pozornosti slovenskih športnih delavcev. Pravzaprav je iskanje novih poti v ospredju že kar nekaj časa. Začelo se je z borbo za uveljavitev športa v amandmajih k Ustavi SR Slovenije. Sedanji družbeni trenutek, ko se dogodki na politični sceni vrste z atomsko naglico, ne morejo zaobiti niti tako antipolitičnega področja, kot je telesna kultura.

Dilema, kako delovati po ukinitvi SIS-ov, kdo naj preživi, kakšne naj bodo oblike organiziranosti, funkcije novo ustanovljenih odborov, ki naj bi začasno do konca letošnjega leta opravljali funkcijo nekdanjih SIS-ov, poklicanost in legitimnost odločanja teh odborov, bodočnost Zveze za telesno kulturo, odnos športnih organizacij do novo ustanovljenih strank, financiranje in podobna vprašanja se pojavljajo v vseh občinah v Sloveniji, pa tudi v Zvezi za telesno kulturo Slovenije kot krovnih organizacij z dolgoletno tradicijo.

Da bi poizkušali poiskati odgovore na vsaj nekaj vprašanj in razrešiti vsaj nekatere bistvene dileme, je predsedstvo Zveze za telesno kulturo Slovenije sklicalo posvet z Občinskimi zvezami in republiškimi strokovnimi zvezami.

Pomembnost tega posveta zasluži, da o temah in številnih razpravah informirana tudi širša javnost. Ne smemo pozabiti, da je šport del osebne izkaznice naroda, del nacionalne kulture!

To potrjuje tudi podatek, da je v Sloveniji 3000 športnih organizacij, ki združujejo preko 500 000 ljudi!

Posvetovanje, ki je bilo v petek, 26. januarja v Ljubljani, je povsem uresničilo pričakovanja.

Vsem, ki delajo v športu ali pa se z njim ukvarjajo, je več ali manj jasno, da je sedaj trenutek, ko se je potrebno organizirati na nov, sodoben način. Vodilo pri tem naj bo vsebina športa. Poudarek pri reorganizacijskih spremembah mora biti na primarnosti programov. Doseženo

raven športa v Sloveniji moramo obdržati, oziroma stremeti za tem, da se le-ta še dviguje. Na vseh področjih se moramo vsi, ki delamo v športu, boriti, da bo imel šport prioriteten vloga (tako kot zdravstvo, šolstvo in kultura). Posebno pozornost bo treba posvečati vključevanju otrok, mladine in ostalih v zdrav način življenja. Prizadevati si moramo za širjenje športne ponudbe, uveljaviti stroko, sodelovati s Fakulteto za telesno kulturo, širiti mednarodno sodelovanje, hkrati pa se ne smemo zapirati pred ostalim delom Jugoslavije.

To so bistvene naloge republiške ZTKO. Podobne naloge čakajo tudi občinske zveze.

Dosedanji sistem je uveljavil pojem telesne kulture, ki pa v svetu ni poznan. Povsod na vzhodu ali zahodu poznajo izraz šport, zato naj bi se v bodoče ZTKO preimenoval v Športno zvezo, tako na ravni republike, kot tudi v občinah.

Športne zveze (mimogrede - Športne zveze so v davnih šestdesetih letih že obstajale) naj bi bile strokovne organizacije, ki bi združevale športne klube in društva v občinah, v republiki pa Občinske športne zveze in republiške strokovne organizacije!

Te bi skrbale za razvoj športa in operativno delovanje na področju športa. Nujno je, da obstajajo sredstva in objekte obdržimo v funkciji športa. Zagotoviti je treba socialno varnost profesionalnemu kadru (trenerjem, strokovnim delavcem). Oblikovati je treba kriterije za delitev finančnih sredstev, da bo odpadla dilema, kdo jih bo delil. To velja za skromni sistemski denar (20 do 30 % vsega potrebnega denarja za delovanje športa). Ves preostali denar se je že do sedaj zbiral z delom športnikov, z marketinško dejavnostjo in drugačnimi oblikami svobodne menjave dela.

Sedaj formirani odbori sočasni svetovni organi Izvršnim svetom (v republiki in občinah). Vendar moramo zagotoviti, da bodo o športu odločali športniki! Na ravni republike si je potrebno pri-

zadevati za lastni resorni organ (ministrstvo ali komite za šport).

Prav zaradi vseh teh dejstev je na posvetovanju veliko pozornost vzbudila pravzaprav strokovnega delavca ZTKO Maribor tov. Bračiča, ki je na veliko presenečenje vseh razgrnil mariborski koncept organiziranosti.

V Mariboru so prehiteli dogodke in dočakali ukinitve TKS za reorganizirani. Preprosto so upoštevali dejstvo, da ima ZTKO bogato tradicijo, da je že organizirana strokovno ter da je to združba dosedanjih zborov izvajalcev TKS. To pomeni, da je beseda športnikov zagotovljena. Zato so v Mariboru Odbor za telesno kulturo oblikovali tako, da je hkrati tudi predsedstvo ZTKO. S tem so zagotovili možnost odločanja nekoliko širše, saj se športniki lahko dogovarjajo na skupščinah ZTKO, hkrati pa je tako organiziran (oziroma predsedstvo ZTKO) odgovoren tako Izvršnemu svetu (torej državnemu organu) kot tudi tistim, ki se s športom ukvarjajo in z njim živijo. Obdržali pa so tudi raven strokovnjakov v občini.

Mariborčani torej ponujajo koncept organiziranosti, ki bi bil verjetno sprejemljiv tudi v večini občin v Sloveniji.

Pomemben delež na posvetu je prispeval tudi predsednik ZTKO Jesenice Srečo Strajnar, ki je opozoril na to, da dosedanja delavci TKS v državni upravi dobivajo še kup novih zadolžitvev in tako obstaja nevarnost, da jih šport »izgubi«. Prav strokovnemu delu in profesionalizaciji kadrov v športu moramo posvetiti več pozornosti. To so trenerji, vaditelji, organizatorji športa, ne pa raznorazni vzdrževalci, čistilke, administratorji. Ti spadajo k objektom, objekti pa naj bi bili komunikalni.

Udeleženci posveta so zadalžili predsedstvo ZTKO Slovenije, da skupaj s svojim strokovnim svetom in novim republiškim odborom za telesno kulturo do konca marca pripravi konkreten predlog nove organiziranosti športa v Sloveniji, ki naj občinam pušča dovolj svobode pri organiziranosti v svojem okolju.

Gimnastična šola za dečke

Partizan Jesenice, društvo za telesno vzgojo in rekreacijo, vabi v gimnastično šolo za dečke, ki bo pričela s svojim delom v sredo, 7. februarja, ob 18. uri v telovadnici društva, C. železarjev 1.

V gimnastično šolo se lahko vpišejo dečki, stari od šest do osem let. Šolo bodo vodili trenerji - bivši državni reprezentantje in udeleženci svetovnih prvenstev in olimpijskih iger.

Vabljeni so tudi starši, da v čimvečjem številu pripeljejo bodoče telovadce na njihove prve gimnastične ure. Vabljeni!

Nogomet

Člansko moštvo NK Jesenice, ki nastopa v OCL - zahod je 23. januarja začelo s treningi in pripravi na novo sezono. Moštvo je po nekajletnem premoru prevzel Marjan Žurnar. Dosedanji trener Zlatko Cerkovnik namreč zaradi obveznosti na delovnem mestu ni mogel več opravljati te naloge.

Priprave za spomladanski del bodo Jeseničani opravili kar na Jesenicah. Letos se ne nameravajo udeležiti skupnih priprav na morju, kot je bila to navada v prejšnjih sezonah. Trenirali bodo 4 do 5 krat tedensko (v telovadnici, na igrišču Podmežaklo, občasno tudi na igrišču na Bledu, kjer je igrišče primerno za delo z žogo).

V pripravljalnem obdobju naj bi odigrali pet tekem in tako čimbolj pripravljeno dočakali prvenstvo, ki se prične 25. marca.

Igralci so v glavnem isti kot so nastopili jeseni. Dogovarjajo se še z dvema igralcema in sicer z Mehičem iz Trziča, ki je nastopal za Naklo in Jakaro iz kranjskega Triglava. Tako bi bilo moštvo v spomladanskem delu še kvalitetnejše.

Tudi ostale ekipe NK Jesenice bodo v kratkem začele z delom in pripravi na novo sezono. Pionirska šola doslej ni imela nobenega počitka, saj so pionirji celo zimo vadili v OŠ Tone Čufar. Med počitnicami so trenirali kar vsak sam.

Vse ljubitelje nogometa obveščamo, da vsakoletnega že tradicionalnega turnirja v malem nogometu, ki je bil v OŠ Tone Čufar, letos žal ne bo. Vodstvo šole namreč ni bilo pripravljeno odstopiti prostora zaradi nekulturnega vedenja na zadnjem turnirju, katerega je organizirala ZSMS Železarje Jesenice.

N.O.

Šah

Zmagovalec Begič

Šahovsko društvo Jesenice je organiziralo že 24. oktobra 1989 tekmovanje za osvojitve II. in IV. kategorije. Tekmovanja se je udeležilo trinajst šahistov po kategorijah: en drugokategornik, dva tretjekategornika, trije četrtokategorniki in sedem brezkatégornikov.

Turnir se je končal 23. januarja. Odigrano je bilo dvanajst kol po Bergerjevem sistemu, igralni čas pa je bil 2 uri na igralca za partijo. Presenetljivo je zmagal brezkatégornik Hilmija Begič s točko in pol prednosti pred ostalimi nasledovalci. Toda najlepše in najbolj borbeno partije je prikazal učenec osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice, Marius Rebek, pred-

vsem proti zmagovalcu Begiču in Balagiču, ki jih je v velikem boju tudi premagal.

Vrstni red: 1. Begič (10 točk), 2.-4. Čamdžić, Zaje in Dimitrijević (8,5 točk), 5. Karakaš (8 točk), 6.-7. Ivanović in Rebek (7,5 točk), 8. Balagić (6,5 točk), 9. Knežević (5,5 točk), 10. Petrov (4 točke), 11. Noč (2 točki), 12.-13. Bogosavac in Šarić (0 točk).

Zmagovalec Begič si je pridobil naslov tretjekategornika, Čamdžić in Karakaš pa sta si pridobila naslov četrtkategornika.

Ves čas je uspešno vodil turnir sodnik Vojislav Ivelja.

V.I.

Tičarjev dom na Vršiču

Člani Planinskega društva Jesenice že vrsto let vzorno skrbijo za dve planinski postojanki na Vršiču, in sicer za Tičarjev dom in Erjavčovo koč. Prijetna okolica v vseh letnih časih privablja številne planince od blizu in daleč. Ker je Vršič zanimiv tudi pozimi, so jeseniški planinci vsa leta imeli odprto Erjavčovo koč. Zaradi dotrajanosti so jo podrli in sedaj na istem mestu gradijo novo.

Prav zato in predvsem zaradi milih zim, se v zadnjem obdobju v planinski in širši javnosti širijo kritike, zakaj sedaj v zimskih mesecih ni odprt Tičarjev dom. Televizija Ljubljana je Planinsko društvo Jesenice lani celo »nagradila« z bodočo nežo za prejemajo prožnost turistične ponudbe na Vršiču.

Vodstvo planinskega društva pojasnjuje, da Tičarjev dom ni grajen za obratovanje v zimskih mesecih. V sobah ni možnosti za ogrevanje, zaradi nizkih

temperatur bi zamrznila voda v sanitarijah, v primeru novega snega je težak dostop do doma. V primeru, da pade manj snega, cesto sicer lahko pluzijo, vendar obstaja nevarnost plazov, okolica Vršiča pa v zimskih mesecih skriva v sebi tudi številne druge past.

Jeseniški planinci so se povezali tudi s sanitarnimi inspektorji, ki se povsem strinjajo, da je Tičarjev dom pozimi zaprt. Ko bodo planinci zgradili novo Erjavčovo koč, bo seveda ponovno odprta tudi v zimskih mesecih, v okviru možnosti, predvsem ob zagotovitvi varnosti za vse obiskovalce Vršiča. Planinci pa bodo lahko poskrbeli tudi za prožnejšo turistično ponudbo, ker je Vršič eden najlepših predelov v Julijskih Alpah, je zagotovo cilj Planinskega društva Jesenice, da poskrbi za vsestransko ponudbo za vse planince, turiste in druge obiskovalce Vršiča.

J.R.

Osmi dia večer

Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela vabi na osmi dia večer, ki bo 7. februarja ob 18. uri v prostorih društva. Diapozitive z naslovom Vzpon v gorah ob ekvatorju (Afrika) bo prikazal član foto kluba Triglavski narodni park Bled Mladen Berginc.

Predavanje bo zelo zanimivo, zato vas vabimo, da se ga udeležite.

Smučarski skoki

Tokrat lahko poročamo o velikem uspehu smučarjev skalalcev, članov TVD Partizan Žirovnica. V soboto in nedeljo je bilo na srednji in veliki skalalnici v Planici letošnje državno prvenstvo. V dnevnem časopisu so bili rezultati že objavljeni, pa jih vseeno ponovimo. Na sobotni tekmi na stari Bloudkovski stovajsetmetrski skalalnici je naslov prvaka osvojil Franci Petek, član TVD Partizana Žirovnica, njegov klubski tovariš Rajko Lotrič pa je delil drugo mesto s Primožem Ulago. Tudi največji optimisti, ki navijajo za žirovniške skalalce, si ne bi upali staviti, da bosta na nedeljski tekmi na devetdesetmetrski skalalnici fanta zmogla ta rezultat ponoviti. Pa sta ga! Prvi je bil Petek, drugi pa Lotrič, tokrat sam.

Po njuni zaslugi je žirovniški skalalni šport doživel svoj največji uspeh v dolgoletnem organiziranem delovanju, ki sega od prvih povojnih let naprej: v dveh dneh štiri državne medalje in dejstvo, da sta v tem koncu ta trenutek dva najmočnejša skalalca v državi. Po naključju sta se na zmagovalnih stopnicah srečala predstavnika dveh rodov: Lotričevega, čigar zvezda naj bi počasi začela zahajati, pa na srečo še ni zašla, ter Petkovega, ki je še mladinec, vendar obeta nadvse uspešno športno prihodnost. Pri Petku povejmo še to, da je v letošnji sezoni v Planici na sedmih tekmah sedemkrat zmagal, kar se v 55-letni zgodovini Planice še ni zgodilo. Za žirovniške skalalne delavce in trenerja Staneta Baloha je to nedvomno veliko priznanje in vzpodbuda za nadaljnje delo.

Žal so bili ostali skalalci to pot manj uspešni od reprezentantov. Na omenjenem državnem prvenstvu so nastopili tudi mladinci: Gašperin, je bil v soboto 29. in v nedeljo 32., Kaltenekar, ki je bil v nedeljo 37. in Terek, ki je bil 50.

Na Ravnah na Koroškem je bila tekma za pokal Čockete pionirjev do enajstih let starosti. Nastopila sta samo dva žirovničana. Škerbec je zasedel 46., devetletni Mandelc pa 51. mesto.

mg

Srečanje zamejskih športnikov v juniju na Jesenicah

ZTKO Slovenije je ponudil Jesenicam organizacijo Srečanja slovenskih športnih društev in zamejstva 1990.

Predsedstvo ZTKO Jesenice je to srečanje, ki ima tekmovalno-družabni namen, sprejelo. Tako bodo v juniju gostje jeseniške občine športniki slovenskih društev iz Avstrije, Italije in Madžarske. Z jeseniškimi športniki, ki bodo zastopali Slovenijo, se bodo pomerili v odbojki, namiznem tenisu, nogometu in rokometu.

Srečanje bo junija. O pripravi nanj bomo še poročali.

Br.